

GRUPA KAPITAŁOWA HARPER HYGIENICS S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok

od 1 stycznia do 31 grudnia 2014

1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Przychody ze sprzedaży	5.4.1	223 593,3	229 216,8
Koszt własny sprzedaży	5.4.2	(153 294,0)	(157 363,2)
Zysk brutto na sprzedaży		70 299,3	71 853,6
Koszty sprzedaży	5.4.2	(33 145,5)	(33 834,2)
Koszty zarządu	5.4.2	(20 759,9)	(23 291,0)
Pozostałe przychody operacyjne	5.5	2 176,9	3 564,8
Pozostałe koszty operacyjne	5.6	(4 117,9)	(1 323,7)
Zysk na działalności operacyjnej		14 452,9	16 969,5
Przychody finansowe	5.7	550,5	32,8
Koszty finansowe	5.8	(4 072,8)	(5 116,5)
Zysk przed opodatkowaniem		10 930,6	11 885,8
Podatek dochodowy	5.9	18 365,4	(1 508,4)
Zysk netto		29 296,0	10 377,4
Składniki innych całkowitych dochodów, które zostaną następnie przekwalifikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(1 543,2)	590,6
Efekt wyceny instrumentu zabezpieczającego	5.25.b.3.2	111,7	484,3
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń		(49,4)	-
Całkowite dochody ogółem		27 815,1	11 452,3
Zysk netto		29 296,0	10 377,4
W tym przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		29 296,0	10 377,4
Całkowity dochód ogółem przypadający:		27 815,1	11 452,3
Akcjonariuszom jednostki dominującej		27 815,1	11 452,3
Zysk na jedną akcję (w PLN)			
podstawowy	5.24	0,46	0,16
rozwodniony	5.24	0,45	0,16

2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Nota	Na dzień 31.12.2014 (tys. PLN)	Na dzień 31.12.2013 dane przekształcone (tys. PLN)
I. Aktywa trwale (długoterminowe)		191 005,6	150 428,2
Rzeczowe aktywa trwale	5.10	162 456,4	138 144,5
Nieruchomości inwestycyjne	5.10.1	2 039,3	3 476,8
Wartości niematerialne	5.11	1 494,9	2 241,5
Wieczyste użytkowanie gruntów	5.12	6 402,2	6 470,9
Należności długoterminowe	5.16	1 507,3	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5.9	17 105,5	94,5
II. Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		67 483,3	68 485,2
Zapasy	5.15	23 069,2	19 681,9
Należności handlowe i pozostałe należności	5.16	36 234,7	34 115,0
Należności z tytułu podatku dochodowego	5.9	-	446,6
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	5.14	1 319,3	1 750,5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5.17	6 860,1	12 491,2
Aktywa razem		258 488,9	218 913,4

PASywa	Nota	Na dzień 31.12.2014 (tys. PLN)	Na dzień 31.12.2013 dane przekształcone (tys. PLN)
I. Kapitał własny		87 880,9	59 697,8
Kapitał akcyjny	5.18.1	1 545,6	1 545,6
Kapitał zapasowy	5.18.2	45 813,7	35 154,4
Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych		(429,9)	1 113,3
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	5.24.d	(299,5)	(361,8)
Kapitał rezerwowy z wyceny programów motywacyjnych	5.18.3	4 136,9	3 768,9
Zyski zatrzymane	5.18.4	37 114,1	18 477,4
II. Zobowiązania długoterminowe		54 261,9	60 004,4
Rezerwa na odprawy emerytalne	5.19	252,1	73,5
Kredyty otrzymane	5.20	19 885,7	39 581,1
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego i faktoringu	5.21	6 933,4	10 787,2
Zobowiązania z tyt. obligacji i innych papierów wartościowych	5.22	15 070,3	-
Zobowiązanie z tyt. odroczonego podatku dochodowego	5.9	4,0	1 434,8
Zobowiązania inwestycyjne	5.23	11 452,7	7 405,2*
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	5.23	663,7	722,6
III. Zobowiązania krótkoterminowe		116 346,1	99 211,2
Kredyty otrzymane	5.20	39 552,8	15 551,8
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego i faktoringu	5.21	15 783,5	10 875,3
Zobowiązania inwestycyjne	5.23	-	19 601,0*
Zobowiązania handlowe, inne zobowiązania krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	5.23	60 768,4	52 761,5
Wycena instrumentów pochodnych	5.25.d	241,4	421,6
Pasywa razem		258 488,9	218 913,4

* przeklasyfikowano zobowiązanie inwestycyjne z pozycji krótkoterminowej na długoterminowe

3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2013 DO 31 GRUDNIA 2014

	Kapitał akcyjny (tys. PLN)	Kapitał zapasowy ogólny (tys. PLN)	Kapitał z tyt. stosowania rachunkowości zabezpieczeń (tys. PLN)	Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych (tys. PLN)	Kapitał z wyceny programów motywacyjnych (tys. PLN)	Zyski zatrzymane (tys. PLN)	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (tys. PLN)	Razem (tys. PLN)
Stan na 01 stycznia 2013 roku	1 545,6	27 690,9	(846,1)	522,7	3 400,9	15 563,5	47 877,5	47 877,5
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy								
Zysk netto okresu	-	-	-	-	-	10 377,4	10 377,4	10 377,4
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	484,3	590,6	-	-	1 074,9	1 074,9
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	484,3	590,6	-	10 377,4	11 452,3	11 452,3
Transakcje z właścicielami, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dopłaty od i wpłaty do właścicieli								
Koszt płatności w formie papierów wartościowych rozliczanych w instrumentach finansowych	-	-	-	-	368,0	-	368,0	368,0
Dopłaty od i wpłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	368,0	-	368,0	368,0
Podział wyniku	-	7 463,5	-	-	-	(7 463,5)	-	-
Stan na 31 grudnia 2013 roku	1 545,6	35 154,4	(361,8)	1 113,3	3 768,9	18 477,4	59 697,8	59 697,8
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy								
Zysk netto okresu	-	-	-	-	-	29 296,0	29 296,0	29 296,0
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	62,3	(1 543,2)	-	-	(1 480,9)	(1 480,9)
Całkowite dochody ogółem za okres	-	-	62,3	(1 543,2)	-	29 296,0	27 815,1	27 815,1
Transakcje z właścicielami, ujęte bezpośrednio w kapitale								
Dopłaty od i wpłaty do właścicieli								
Koszt płatności w formie papierów wartościowych rozliczanych w instrumentach finansowych	-	-	-	-	368,0	-	368,0	368,0
Dopłaty od i wpłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	368,0	-	368,0	368,0
Podział wyniku	-	10 659,3	-	-	-	(10 659,3)	-	-
Stan na 31 grudnia 2014 roku	1 545,6	45 813,7	(299,5)	(429,9)	4 136,9	37 114,1	87 880,9	87 880,9

4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
A. Działalność operacyjna			
I. Zysk za rok bieżący		29 296,0	10 377,4
II. Korekty razem		(4 949,0)	18 678,3
1. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		9 269,2	7 630,9
2. (Zysk) z działalności inwestycyjnej	5.32	(181,3)	(29,1)
3. Odsetki dotyczące działalności finansowej i inwestycyjnej	5.32	2 465,2	3 062,0
4. (Zyski) z tyt. różnic kursowych	5.32	70,7	(16,9)
5. Podatek dochodowy		(17 918,8)	2 069,3
- wykazany w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów		(18 365,4)	1 508,4
- zwrócony w okresie sprawozdawczym		446,6	560,9
6. Zmiana stanu pozycji bilansowych	5.32	1 177,7	5 003,5
- zmiana stanu zapasów		(3 387,3)	122,2
-zmiana stanu rozrachunków, rezerw i rozliczeń międzyokresowych		4 565,0	4 881,3
7. Inne korekty	5.32	168,3	958,6
III. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		24 347,0	29 055,7
B. Działalność inwestycyjna			
I. Wpływy		376,6	7 275,6
1. Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		296,4	7 212,4
2. Otrzymane spłaty pożyczek / obligacji i odsetek		80,2	63,2
II. Wydatki		(43 829,6)	(36 104,0)
1. Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(43 829,6)	(36 104,0)
III. Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(43 453,0)	(28 828,4)
C. Działalność finansowa			
I. Wpływy		37 029,3	4 052,2
1. Emisja dłużnych papierów wartościowych		15 000,0	-
2. Kredyty otrzymane i inne wpływy finansowe		22 029,3	4 052,2
II. Wydatki		(23 554,4)	(19 905,1)
1. Spłaty kredytów		(13 695,3)	(9 448,5)
2. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(5 220,4)	(5 550,6)
3. Odsetki		(4 638,7)	(4 906,0)
III. Środki pieniężne netto z działalności finansowej		13 474,9	(15 852,9)
D. Przepływy pieniężne netto, razem		(5 631,1)	(15 625,6)
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		(5 631,1)	(15 625,6)
F. Środki pieniężne na początek okresu		12 491,2	28 116,8
G. Środki pieniężne na koniec okresu	5.17	6 860,1	12 491,2

5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

5.1. INFORMACJE OGÓLNE

5.1.1. Jednostka dominująca

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Harper Hygienics S.A („Grupa”, „ Grupa Kapitałowa”) jest spółka Harper Hygienics S.A. (do dnia 25 września 2007 roku Harper Hygienics Sp. z o.o.) z siedzibą w Warszawie ul. Raclawicka 99 („Spółka”, „Spółka dominująca”, „jednostka dominująca”) utworzona aktem notarialnym z dnia 17 grudnia 1990 roku.

Spółka Harper Hygienics S.A. prowadząca działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, zawiązana była aktem notarialnym z dnia 17 grudnia 1990 roku pod numerem KRS 0000099367.

W dniu 14 sierpnia 2007 r. zgromadzenie wspólników Jednostki dominującej podjęło uchwałę o przekształceniu Jednostki dominującej w spółkę akcyjną. W dniu 25 września 2007 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy zarejestrował przekształcenie Jednostki dominującej w spółkę akcyjną.

Harper Hygienics S.A. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000289345.

Jednostka dominująca została zawiązana na czas nieograniczony.

Od dnia 16 lipca 2010 roku jednostka dominująca notowana jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skład Zarządu Jednostki dominującej jest następujący:

– Robert Neymann	- Prezes Zarządu,
– Rafał Walendzik	- Członek Zarządu,
– Agnieszka Masłowska	- Członek Zarządu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego w skład Rady Nadzorczej Jednostki dominującej wchodzi:

- Michał Antoni Rusiecki,
- Andrzej Kacperski,
- Mirosław Bogusław Stachowicz,
- Krzysztof Cetnar,
- Agnieszka Świergiel,
- Piotr Tomasz Skrzyński,
- Wojciech Krzysztof Małek.

5.1.2. Przedmiot działalności i struktura Grupy Kapitałowej

5.1.2.1. Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej jest produkcja i dystrybucja artykułów higieniczno-kosmetycznych.

Jednostką dominującą dla Grupy Kapitałowej jest Central European Cotton Holdings Limited („CECH”).

Jednostką dominującą najwyższego szczebla jest Polish Enterprise Fund V, L.P. w stanie Delaware w USA.

W skład Grupy oprócz spółki Harper Hygienics S.A. wchodzi dwie spółki zależne: Harper Hygienics Rus OOO, z siedzibą w Moskwie oraz Harper Produktion OOO, z siedzibą w Jarcewie (obwód Smoleński). Jednostka dominująca posiada w każdej ze spółek zależnych 100% udziałów. Spółka Harper Hygienics Rus OOO została utworzona w dniu 19 lipca 2005 roku i zajmuje się pozyskiwaniem klientów i dystrybucją produktów Grupy na rynku rosyjskim. Spółka Harper Produktion OOO została utworzona w dniu 23 maja 2006 roku i ma docelowo pełnić rolę centrum produkcyjno – logistycznego Grupy na rynku rosyjskim.

Czas trwania poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

5.1.2.2. Rokiem obrotowym Jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład grupy jest rok kalendarzowy.

5.1.2.3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2014 zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

5.1.3. Waluta funkcjonalna i sprawozdawcza, zastosowany poziom zaokrągleń

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zaprezentowane w polskich złotych (PLN), które są walutą prezentacji danych finansowych Grupy i walutą funkcjonalną Jednostki dominującej. Walutą funkcjonalną jednostek zależnych Hygienics Rus OOO, z siedzibą w Moskwie oraz Harper Produktion OOO, z siedzibą w Jarcewie jest rosyjski rubel. Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

5.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

5.2.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. obejmujące okres zakończony 31 grudnia 2014 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (MSSF UE).

5.2.2. Zastosowanie nowych i zweryfikowanych standardów MSSF UE

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie dla okresów rocznych kończących się w dniu 31 grudnia 2014 roku

Zatwierdzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2014 roku:

- Zmiany do MSR 19 „**Świadczenia pracownicze zatytułowaną Programy określonych świadczeń: składki pracowników**” obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 r. (data wejścia w życie określona przez RMSR to 1 lipca 2014 r.),
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 r. (data wejścia w życie określona przez RMSR to 1 lipca 2014 r.),
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2011-2013 (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 r. (data wejścia w życie określona przez RMSR to 1 lipca 2014 r.).

Grupa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych zmian do standardów. Według szacunków Grupy, w/w zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Harper Hygienics S.A., jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień publikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „**Instrumenty Finansowe**” (2014) (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 14 „**Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe**” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Ujmowania nabycia udziałów we wspólnych działaniach (Zmiany do MSSF 11 „**Wspólne ustalenia umowne**”) (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod umorzenia i amortyzacji (Zmiany do MSR 16 „**Rzeczowe aktywa trwałe**” oraz MSR 38 „**Wartości niematerialne**”) (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „**Przychody z umów z klientami**” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (Zmiany do MSR 27 „**Jednostkowe Sprawozdania Finansowe**”) (obowiązujące w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomędzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 „**Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe**” oraz do MSR 28 „**Jednostki Stowarzyszone**”) (obowiązujące w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2012-2014 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Inicjatywa dotycząca ujawnień (Zmiany do MSR 1 „**Prezentacja sprawozdań finansowych**”) (obowiązujące w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Jednostki dominującej, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na koniec okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**, dla którego nie ustalono daty obowiązkowego zastosowania i mógłby mieć istotny wpływ na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania tego standardu, zakres jego wpływu nie został oszacowany.

5.2.3. Opis zastosowanych metod konsolidacji

Wszystkie jednostki zależne zostały poddane konsolidacji metodą pełną. Dane spółek zagranicznych zostały przeliczone na polskie złote, będące walutą prezentacji danych finansowych Grupy. Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu, do których Grupa Kapitałowa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa Kapitałowa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę Kapitałową rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy Kapitałowej w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, ale jest poddawana corocznie testowi na utratę wartości.

Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, jako zysk na okazyjnym nabyciu.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli. Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej

są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów.

Zwiększenie udziału w spółce zależnej, mające miejsce po objęciu kontroli przez Jednostkę Dominującą, rozliczane jest jako transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym.

Przy przeliczeniu danych finansowych jednostek zależnych zastosowano następujące kursy walutowe NBP:

Wynik finansowy	- kurs średni za okres za jaki prezentowane są dane finansowe jednostki zależnej,
Aktywa	- kurs średni na koniec okresu sprawozdawczego,
Pasywa*	- kurs średni na koniec okresu sprawozdawczego.

**poza Kapitałami przeliczonymi kursem z dnia objęcia kontroli*

Powstałe różnice kursowe wynikłe z zastosowania do przeliczenia jednostek zagranicznych różnych kursów walutowych zostały wykazane w odrębnej pozycji kapitałów własnych Grupy.

5.2.4. Opis zastosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

a) Jednolitość zasad rachunkowości stosowanych przez jednostki Grupy

Zasady rachunkowości zastosowane przez spółki zależne są zgodne z zasadami rachunkowości przyjętymi przez Jednostkę dominującą.

b) Ujęcie przychodów i kosztów oraz wynik finansowy

Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych oraz reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, VAT i inne podatki związane ze sprzedażą.

Sprzedaż produktów i towarów ujmowana jest w momencie przekazania odbiorcy znaczącego ryzyka związanego z dostawą.

Przychody z tytułu świadczonych usług rozpoznawane są na podstawie stopnia zaawansowania. Jeśli wyniku danej usługi nie można wiarygodnie określić, wówczas przychody uzyskiwane z tego tytułu ujmowane są tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa Kapitałowa spodziewa się odzyskać.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Za przychody Grupa uznaje uprawdopodobnione powstanie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zwiększenia wartości aktywów, albo zmniejszenia wartości zobowiązań, które doprowadzą do wzrostu kapitału własnego lub zmniejszenia jego niedoboru w sposób inny, niż wniesienie wkładów przez udziałowców lub właścicieli.

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy Kapitałowej. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku Grupy Kapitałowej, który objęty był ubezpieczeniem.

Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności, wartość zapasów oraz odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości składników majątku trwałego.

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z odsetek od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

Koszty

Przez koszty Grupa rozumie uprawdopodobnione zmniejszenia w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów, albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w sposób inny, niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy Kapitałowej. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej jak i pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są także koszty odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów oraz odpisy z tytułu utraty wartości składników majątku trwałego.

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego, których Grupa jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych.

Wynik finansowy

Wynik finansowy stanowi różnicę pomiędzy przychodami i kosztami bieżącego okresu, pomniejszoną dodatkowo o podatek dochodowy.

Grupa sporządza sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w układzie kalkulacyjnym.

c) Transakcje wyrażone w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w zysku lub stracie okresu, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale rezerwowym z przeliczenia jednostek zagranicznych oraz w zysku/stracie ze zbycia inwestycji netto.

Przy konsolidacji aktywa i zobowiązania jednostek zlokalizowanych za granicą przelicza się na walutę polską po kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego. Przychody i koszty są przeliczane przy użyciu kursu średniego dla danego okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem sytuacji gdy wahania kursów są bardzo znaczne (wtedy stosuje się kursy wymiany z dat dokonania transakcji). Wszelkie różnice kursowe klasyfikuje się jako kapitał własny i ujmuje w kapitale z tytułu przeliczenia jednostek zagranicznych. Takie różnice kursowe ujmuje się jako przychód bądź koszt w okresie, w którym następuje zbycie jednostki zlokalizowanej za granicą.

d) Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających aktywowaniu.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio do sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w okresie, w którym zostały poniesione.

e) Dofinansowanie ze środków publicznych lub funduszy specjalnych

Dotacje do rzeczowych aktywów trwałych

Dofinansowanie do środków trwałych podlega rozliczeniu w czasie poprzez rozliczenia międzyokresowe przychodów równoległe do amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych objętych dofinansowaniem i ujmowane jest w pozostałych przychodach operacyjnych.

Dotacje pozostałe

Refinansowanie kosztu wynagrodzeń oraz składek ZUS rozpoznawane jest jako pozostały przychód operacyjny w wysokości równej kwocie poniesionych kosztów kwalifikujących się do refinansowania w danym okresie sprawozdawczym.

f) Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowo oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Grupa na koszt przyszłych świadczeń emerytalnych (odprawy emerytalne) tworzy rezerwy. Rezerwy te wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w zobowiązaniach długoterminowych. Rezerwa liczona jest na podstawie rotacji pracowników, czasu pozostałego do osiągnięcia wieku emerytalnego, aktualnego wynagrodzenia i oczekiwanego wzrostu wynagrodzeń. Następnie rezerwa ta jest dyskontowana do wartości bieżącej stopą wolną od ryzyka.

Zyski i straty z wyceny ujmowane są w całości w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w kosztach bieżącego okresu. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

g) Podatek dochodowy

Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów, przychodów nie będących przychodami podatkowymi oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice przejściowe pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania oraz w oparciu o straty lub ulgi podatkowe.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na koniec każdego okresu sprawozdawczego, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, obniża się je w odpowiednim zakresie.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Dochody uzyskiwane z działalności w specjalnych strefach ekonomicznych mogą być zwolnione z podatku dochodowego do wysokości określonej w przepisach dotyczących specjalnych stref ekonomicznych. Przyszłe korzyści z tytułu zwolnienia z podatku dochodowego traktowane są jako ulga inwestycyjna i ujmowane, w oparciu o MSR 12, jako aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrotowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w skonsolidowany kapitał własny (inne całkowite dochody w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

h) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się w oparciu o ich historyczną cenę nabycia lub historyczny koszt wytworzenia pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

W pozycji tej ujęte zostały aktywa o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż jeden rok.

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych pomniejszona została o odpisy amortyzacyjne. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu użyteczności rzeczowych aktywów trwałych. Rzeczowe aktywa trwałe amortyzowane są metodą liniową według następujących stawek:

Budynki i budowle	2,5% - 5%
Środki transportu	20%
Urządzenia techniczne i maszyny	6% - 20%

Amortyzację składników rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie, gdy są one dostępne do użytkowania.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Szacunkowe okresy użytkowania, wartości rezydualne i metoda amortyzacji podlegają weryfikacji na koniec każdego roku, a skutki wszelkich zmian w oszacowaniach ujmuje się prospektywnie.

W przypadku wystąpienia przyczyn powodujących utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych stosowne odpisy aktualizujące pomniejszają ich wartość bilansową, obciążając pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres przewidywanej ekonomicznej użyteczności lub okres umowy, jeśli jest krótszy na takich samych zasadach jak aktywa własne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowego majątku trwałego określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w zysku lub stracie okresu sprawozdawczego.

Środki trwałe w budowie

W pozycji tej ujęte zostały rzeczowe aktywa trwałe w okresie ich budowy lub montażu.

Cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez Grupę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do końca okresu sprawozdawczego lub przyjęcia do używania, w tym również niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy.

Wartość środków trwałych w budowie pomniejsza się o odpisy aktualizujące w wypadku wystąpienia okoliczności wskazujących na utratę ich wartości.

i) Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu przyczyn. Nieruchomości inwestycyjne nie są przeznaczone do sprzedaży w ramach normalnej działalności Grupy Kapitałowej ani w celu wykorzystywania w procesie produkcyjnym ani w celach administracyjnych. Nieruchomości inwestycyjne, w momencie ich początkowego ujęcia, wyceniane są w cenie nabycia / koszcie wytworzenia, a następnie pomniejszone są o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Posiadane nieruchomości inwestycyjne są amortyzowane metodą liniową według stawki 2,5%.

Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem nieruchomości. Koszt wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej obejmuje koszty materiałów oraz wynagrodzeń pracowników bezpośrednio zaangażowanych oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem nieruchomości do przeznaczonej działalności, w tym koszty finansowania zewnętrznego.

Jeśli zmienia się sposób wykorzystania nieruchomości tj. z nieruchomości inwestycyjnej staje się nieruchomością zajmowaną przez właściciela i tym samym jest przenoszona do rzeczowych aktywów trwałych a jej zamortyzowany koszt na dzień przeniesienia jest kosztem przyjmowanym do przyszłego ujmowania.

Wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejsza się o odpisy aktualizujące w wypadku wystąpienia okoliczności wskazujących na utratę ich wartości.

j) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy Kapitałowej, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić, a które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy Kapitałowej.

Wartości niematerialne wyceniono według cen nabycia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne.

Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych i odzwierciedlają faktyczny okres ich użytkowania. Wartości niematerialne amortyzuje się metodą liniową przy zastosowaniu następujących stawek:

Oprogramowania	50%
Projekty graficzne	50%
Znaki towarowe	20%

Wartość wartości niematerialnych pomniejsza się o odpisy aktualizujące w wypadku wystąpienia okoliczności wskazujących na utratę ich wartości.

k) Prawa wieczystego użytkowania gruntów

Prawa wieczystego użytkowania gruntów spełniają definicję leasingu operacyjnego.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów ujmuje się w cenie nabycia i prezentuje w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Na koniec okresu sprawozdawczego, prawa wieczystego użytkowania gruntów wycenia się w wartości księgowej netto, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty

wartości. Prawa wieczystego użytkowania gruntów amortyzuje się metodą liniową przez okres 99 lat, czyli okres na jaki przyznane jest dane prawo.

l) Zapasy

Zapasy są wyceniane według ceny zakupu lub kosztu wytworzenia nie wyższych, niż cena sprzedaży netto.

Poszczególne grupy zapasów są wyceniane w następujący sposób:

Materiały	Cena nabycia
Półprodukty i produkty w toku	Koszt wytworzenia
Produkty gotowe	Koszt wytworzenia
Towary	Cena nabycia

Rozchód zapasów i materiałów odbywa się według rzeczywistej ceny nabycia, natomiast zapasów półproduktów i produktów gotowych wg metody FIFO (pierwsze weszło pierwsze wyszło).

Cena sprzedaży netto oparta jest na możliwej do uzyskania cenie sprzedaży pomniejszonej o koszty związane z przystosowaniem składnika majątku do sprzedaży i doprowadzenia jej do skutku. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość zapasów pomniejszana jest o odpisy aktualizujące zapasy zalegające i nieprzydatne. Odpisy aktualizujące wartość zapasów odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

m) Należności handlowe i pozostałe

Należności ujmowane są pierwotnie w wartości godziwej. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne. Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do należności:

- od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości – do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości – w wysokości 100% należności,
- kwestionowanych lub z których zapłatą dłużnik zalega, a spłata należności nie jest prawdopodobna - do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- stanowiących równowartość kwot podwyższających należności – do wysokości tych kwot,
- przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, przy czym należności przeterminowane powyżej 360 dni obejmowane są 100% odpisem aktualizującym.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Należności wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

n) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym utrzymywane w ramach krótkoterminowych lokat bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienne na określone kwoty oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości, w tym należne odsetki od lokat bankowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

o) Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa Kapitałowa dokonuje przeglądu wartości księgowej składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu.

W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

W sytuacji odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w okresie, w którym ustały przesłanki powodujące utratę wartości.

p) Kapitały

Kapitałem akcyjnym Grupy jest kapitał akcyjny Jednostki dominującej.

Kapitał akcyjny Jednostki dominującej wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie z umową Spółki i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) z uwzględnieniem korekty hiperinflacyjnej.

Zyski zatrzymane z lat ubiegłych wykazuje się w wartości skumulowanych zysków z lat ubiegłych niezadysponowanych przez właścicieli oraz skumulowanych zysków wynikających z przekształcenia do MSSF UE.

q) Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznych z Grupy oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

r) Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki ujmowane są według zamortyzowanego kosztu opartego na efektywnej stopie procentowej. Koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

s) Zobowiązania handlowe i pozostałe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Grupy Kapitałowej.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartości godziwej. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

t) Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe służą przypisaniu przychodów i kosztów do właściwych okresów sprawozdawczych i ujmowane są w wysokości poniesionej / uzyskanej lub oczekiwanej do poniesienia / uzyskania.

Do rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom, np. z tytułu zaległych urlopów lub premii. W tych konkretnych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub też terminu zapłaty w/w zobowiązań, stopień niepewności jest na ogół znacząco mniejszy niż w przypadku rezerw.

Odpisy rozliczeń międzyokresowych ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w okresie, w którym przypada lub którego dotyczy rozliczana pozycja przychodów lub kosztów w wysokości przypadającej na dany okres sprawozdawczy.

u) Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne

Pożyczki, należności i depozyty ujmowane są w dacie powstania. Wszystkie pozostałe aktywa finansowe (w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) są ujmowane w dniu dokonania transakcji, który jest dniem, gdy Grupa staje się stroną wzajemnego zobowiązania dotyczącego danego instrumentu finansowego.

Grupa zaprzestaje ujmować składnik aktywów finansowych w momencie wygaśnięcia praw wynikających z umowy do otrzymywania przepływów pieniężnych z tego składnika aktywów lub od momentu, kiedy prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych z aktywa finansowego są przekazywane w transakcji przenoszącej zasadniczo wszystkie znaczące ryzyka i korzyści wynikające z ich własności. Każdy udział w przekazywanym składniku aktywów finansowych, który jest utworzony lub pozostaje w posiadaniu Grupy jest traktowany jako składnik aktywów lub zobowiązanie. Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie, jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe, inne niż pochodne aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są zaliczane do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie kupna i sprzedaży na podstawie ich wartości godziwej. Koszty transakcyjne związane z inwestycją są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się według wartości godziwej, które zmiany ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu. Wszelkie zyski i straty dotyczące tych inwestycji ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują kapitałowe papiery wartościowe, które w innym przypadku byłyby klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Do pożyczek i należności zalicza się środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności z tytułu dostaw i usług.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują inne niż pochodne aktywa finansowe wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niesklasyfikowane do żadnej z powyższych kategorii. Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe dotyczące instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako kapitał z wyceny do wartości godziwej. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych, skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitale własnym przenosi się do zysku lub strat bieżącego okresu. Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zalicza się kapitałowe i dłużne papiery wartościowe.

Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi

Wyemitowane instrumenty dłużne oraz zobowiązania podporządkowane są ujmowane przez Grupę na dzień ich powstania. Wszystkie pozostałe zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, są ujmowane na dzień zawarcia transakcji, który jest dniem, w którym Grupa staje się stroną umowy zobowiązującej do wydania instrumentu finansowego. Grupa wyłącza z ksiąg zobowiązanie finansowe, kiedy zobowiązanie zostanie spłacone, umorzone lub ulegnie przedawnieniu.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa klasyfikuje zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi do kategorii innych zobowiązań finansowych. Tego typu zobowiązania finansowe początkowo ujmowane są w wartości godziwej powiększonej o dające się bezpośrednio przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Do innych zobowiązań finansowych zalicza się kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne, kredyty w rachunku bieżącym, zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania.

Kredyty w rachunku bieżącym, które muszą zostać spłacone na żądanie banku i stanowią element zarządzania gotówką Grupy są zaliczane do środków pieniężnych i ich ekwiwalentów dla celów sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych.

Pochodne instrumenty finansowe, w tym rachunkowość zabezpieczeń

Grupa używa pochodnych instrumentów finansowych do zabezpieczenia ryzyka kursowego i ryzyka zmiany stóp procentowych. Wbudowane instrumenty pochodne są wydzielane z umowy zasadniczej i wykazywane oddzielnie, jeśli cechy ekonomiczne i ryzyka umowy zasadniczej i wbudowanego instrumentu pochodnego nie są blisko powiązane, oddzielny instrument o tych samych warunkach, co wbudowany instrument pochodny odpowiadałby definicji instrumentu pochodnego i hybrydowy (łączny) instrument nie jest wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy.

W momencie początkowego wyznaczenia pochodnego instrumentu finansowego jako instrumentu zabezpieczającego, Grupa formalnie dokumentuje powiązanie pomiędzy instrumentem zabezpieczającym, a pozycją zabezpieczaną. Dokumentacja ta obejmuje cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanawiania zabezpieczenia oraz zabezpieczanego ryzyka, jak również metody, jakie zostaną użyte przez Grupę do oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego. Grupa ocenia, zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia, jak i na bieżąco w okresie późniejszym, czy uzasadnione jest oczekiwanie, iż instrumenty zabezpieczające pozostają „wysoco efektywne” w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych poszczególnych pozycji zabezpieczanych od określonego ryzyka, na które zabezpieczenie zostało ustanowione, a także czy rzeczywisty poziom każdego zabezpieczenia mieści się w przedziale 80-125%.

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych z przyszłych transakcji stosuje się dla przyszłych, wysoce prawdopodobnych transakcji, obarczonych ryzykiem zmian przepływów pieniężnych, których skutki zostałyby ujęte w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane początkowo w wartości godziwej. Koszty transakcji są ujmowane w momencie poniesienia w zysku lub stracie bieżącego okresu. Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia pochodne instrumenty finansowe w wartości godziwej, zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w podany poniżej sposób.

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Jeśli pochodny instrument finansowy jest wyznaczony jako zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dotyczących określonego ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, z ujętym zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę bieżącego okresu, część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i prezentuje, jako osobną pozycję z tytułu zabezpieczenia, w kapitale własnym. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

W sytuacji, gdy pozycja zabezpieczana jest składnikiem aktywów niefinansowych, skumulowana w kapitałach kwota jest wliczana do wartości bilansowej składnika aktywów, w momencie, gdy składnik aktywów zostaje ujęty. W innych przypadkach skumulowana w kapitałach kwota jest przenoszona do zysku lub straty tego samego okresu, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę. Jeśli instrument zabezpieczający przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, wykonany, lub zmianie ulega jego przeznaczenie, wtedy Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Jeśli nie przewiduje się wystąpienia planowanej transakcji, zyski lub straty ujęte w kapitałach przenoszone są do zysku lub straty bieżącego okresu.

Pozostałe instrumenty pochodne nieprzeznaczone do obrotu

Gdy instrument pochodny nie został wyznaczony jako instrument zabezpieczający, wszelkie zmiany jego wartości godziwej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

v) Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów

Aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości składników aktywów finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Uznaje się, że składnik aktywów finansowych utracił wartość, gdy po jego początkowym ujęciu pojawiły się obiektywne przesłanki wystąpienia zdarzenia mogącego mieć negatywny, wiarygodnie oszacowany wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych (w tym instrumentów kapitałowych) zalicza się niespłacenie albo zaleganie w spłacie długu przez dłużnika, restrukturyzację długu dłużnika, na którą Grupa wyraziła zgodę ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych dłużnika, a której w innym wypadku Grupa by nie udzieliła, okoliczności świadczące o wysokim poziomie prawdopodobieństwa bankructwa dłużnika lub emitenta, niepomysłne zmiany w saldzie płatności od dłużników i emitentów w ramach Grupy, warunki ekonomiczne sprzyjające naruszeniu warunków umowy, zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych. Ponadto, w przypadku inwestycji w instrumenty kapitałowe, za obiektywną przesłankę utraty wartości aktywów finansowych uważa się znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej takiej inwestycji poniżej ceny jej nabycia.

Pożyczki udzielone i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Grupa ocenia przesłanki świadczące o utracie wartości pożyczek udzielonych, należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności zarówno na poziomie pojedynczego składnika aktywów jak i w odniesieniu do grup aktywów. W przypadku indywidualnie istotnych należności i inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności przeprowadza się test na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów. Wszystkie indywidualnie istotne pożyczki udzielone, należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, dla których nie stwierdzono przesłanek utraty wartości w oparciu o indywidualną ocenę, są następnie poddawane grupowej ocenie w celu stwierdzenia, czy nie wystąpiła inaczej niezidentyfikowana utrata wartości. Pożyczki udzielone, należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności o indywidualnie nieistotnej wartości są oceniane zbiorczo pod kątem utraty wartości w podziale na grupy o zbliżonej charakterystyce ryzyka.

Dokonując oceny utraty wartości dla grup aktywów Grupa wykorzystuje historyczne trendy do szacowania prawdopodobieństwa wystąpienia zaległości oraz momentu zapłaty oraz wartości poniesionych strat, skorygowane o szacunki Zarządu oceniające, czy bieżące warunki ekonomiczne

i kredytowe wskazują, aby rzeczywisty poziom strat miał znacząco różnić się od poziomu strat wynikającego z oceny historycznych trendów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest jako różnica między ich wartością księgową, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie straty ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu i stanowią odpis aktualizujący wartość pożyczek udzielonych i należności oraz inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, przy czym Grupa kontynuuje naliczanie odsetek od zaktualizowanych aktywów. Jeżeli późniejsze okoliczności (np. dokonanie płatności przez dłużnika) świadczą o ustaniu przesłanek powodujących powstanie utraty wartości, wówczas odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Utratę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się poprzez przeniesienie do zysku lub straty bieżącego okresu skumulowanej straty ujętej w kapitale z aktualizacji wyceny do wartości godziwej. Wartość skumulowanej straty, o której mowa, oblicza się jako różnicę pomiędzy ceną nabycia, pomniejszoną o otrzymane spłaty rat kapitałowych oraz zmiany wartości bilansowej wynikające z zastosowania metody efektywnej stopy procentowej, a wartością godziwą. Dodatkowo różnica ta jest pomniejszona o straty z tytułu utraty wartości ujęte uprzednio w zysku lub stracie bieżącego okresu. Zmiany odpisu z tytułu utraty wartości związane z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane jako przychody z tytułu odsetek. Jeżeli w kolejnych okresach wartość godziwa odpisanych dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrośnie, a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się, odnosząc skutki tego odwrócenia do zysku lub straty bieżącego okresu. W przypadku instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

w) Leasing

Umowy leasingu finansowego, to umowy, na mocy których przenoszone jest na Grupę zasadniczo całe ryzyko oraz całe potencjalne korzyści związane z posiadaniem i eksploatacją przedmiotu leasingu. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu, w tym umowy najmu i dzierżawy, traktowane są jako leasing operacyjny.

Użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego aktywa traktowane są na równi z aktywami Grupy i są wyceniane w momencie rozpoczęcia umowy leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej składnika majątku stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową oraz część kapitałową przy zastosowaniu stałej efektywnej stopy procentowej.

Zysk / strata na leasingu zwrotnym dotyczące leasingu finansowego rozliczane są w czasie trwania umowy leasingu poprzez rozliczenia międzyokresowe.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone do zysku lub straty metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu.

Polityka rachunkowości dotycząca prawa wieczystego użytkowania została opisana w punkcie k).

x) Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i grupy do zbycia

Aktywa trwale klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

y) Płatności realizowane w formie akcji

Płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania. Szczegóły dotyczące określania wartości godziwej płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określono w nocie nr 5.18.3.

Wartość godziwą płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określoną w dniu ich przyznania odnosi się w koszty metodą liniową w okresie nabywania uprawnień, na podstawie oszacowań Grupy co do instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa weryfikuje oszacowania dotyczące liczby instrumentów kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów przez pozostały okres przyznania, z odpowiednią korektą w rezerwie na świadczenia pracownicze rozliczane w instrumentach kapitałowych.

z) Raportowanie segmentów działalności.

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami Grupy. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Wyniki operacyjne każdego segmentu, które są raportowane do organu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, obejmują zarówno pozycje, które mogą zostać bezpośrednio przypisane do danego segmentu, jak i te mogące być przypisane pośrednio, na podstawie uzasadnionych przesłanek. Pozycje nieprzyporządkowane dotyczą głównie aktywów wspólnych (korporacyjnych) (głównie dotyczące zarządu jednostki), kosztów związanych z siedzibą jednostki, aktywów i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego.

Wydatki inwestycyjne segmentu to całkowite koszty poniesione w ciągu roku na zakup rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych, z wyłączeniem wartości firmy.

5.2.5. Szacunki i osądy mające wpływ na skonsolidowane sprawozdania finansowe

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Zarząd Jednostki dominującej musi także podjąć szereg subiektywnych decyzji dotyczących zastosowania zasad rachunkowości Grupy. Rzeczywiste wartości mogą różnić się od wartości szacunkowych. Szacunki istotnie wpływające na wartości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, dotyczą w szczególności:

- przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych,
- odpisów aktualizujących wartość aktywów.

Stosowana metodologia opiera się na najlepszej wiedzy Zarządu i jest zgodna z wymogami MSSF UE i została przedstawiona w notach objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Metodologia ustalania wartości szacunkowych jest stosowana w sposób ciągły i jednolity w każdym okresie sprawozdawczym.

5.2.6. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości w roku obrotowym, zmiany zasad prezentacji oraz korekty błędów

Grupa w roku obrotowym 2014 roku dokonała zmiany prezentacji w pasywach w sprawozdaniu z sytuacji finansowej związanej z zobowiązaniami inwestycyjnymi. Do momentu zmiany prezentacji zobowiązania inwestycyjne w całości były prezentowane w zobowiązaniach krótkoterminowych jako „Zobowiązania handlowe, inne zobowiązania krótkoterminowe oraz krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe”. Po analizie zawartego aneksu z dnia 30 grudnia 2013 r. z firmą Teknoweb s.r.l zobowiązanie inwestycyjne w kwocie 1 785,6 tys. EUR winno być prezentowane jako zobowiązanie długoterminowe.

W roku obrotowym 2014 nie miały miejsca zmiany zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny wywierające istotny wpływ na sytuację majątkowo-finansową i wynik finansowy Grupy. Zasady (polityki) rachunkowości są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2013.

5.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

5.3.1. Produkty i usługi, z których segmenty sprawozdawcze czerpią swoje przychody

Dotychczas prezentowana informacja o segmentach operacyjnych Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. koncentrowała się na grupach produktów tj. płatki, patyczki, chusteczki. W pierwszym półroczu 2014 roku zmienił się sposób postrzegania obszarów działalności przez organy podejmujące decyzje operacyjne. Obecnie informacje sporządzane dla osób decydujących w Grupie koncentrują się na szerszych kategoriach produktowych opartych na surowcach, z których wykonane są produkty. Nowy podział segmentów odzwierciedla podział rynków zbytu oraz środowisko konkurencyjne Grupy.

Segmenty Grupy objęte sprawozdawczością zgodnie z MSSF 8 są zatem następujące:

Segmenty z podziałem na grupy surowców:

- bawełna,
- włóknina,
- pozostałe.

Przychody w każdym z wymienionych powyżej segmentów rozpatrywane są w dwóch kategoriach:

- marki własne odbiorców produktów,
- marki należące do Grupy Kapitałowej Harper Hygienics.

W związku ze zmianą w okresie sprawozdawczym postrzegania grup segmentów dokonano segregacji grup produktowych na grupy surowcowe:

Segmenty	Produkty
bawełna	płatki
	patyczki
	waciki*
	wata*
włóknina	chusteczki
	włóknina
pozostałe	pozostałe

* poprzednio prezentowane w segmencie „pozostałe”

5.3.2. Przychody i wyniki segmentów:

	Przychody		Zysk w segmencie	
	Okres zakończony 31/12/2014	Okres zakończony 31/12/2013 - dane przekształcone*	Okres zakończony 31/12/2014	Okres zakończony 31/12/2013 - dane przekształcone*
	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Bawełna	130 329,2	125 703,4	43 537,8	43 703,8
<i>Marki własne odbiorców</i>	<i>69 121,0</i>	<i>65 595,1</i>		
<i>Marki Harper Hygienics</i>	<i>61 208,2</i>	<i>60 108,3</i>		
Włóknina	90 008,8	98 509,7	26 630,0	27 678,1
<i>Marki własne odbiorców</i>	<i>50 631,6</i>	<i>63 149,1</i>		
<i>Marki Harper Hygienics</i>	<i>39 377,2</i>	<i>35 360,6</i>		
Pozostałe	3 255,3	5 003,7	131,5	471,7
Razem	223 593,3	229 216,8	70 299,3	71 853,6
Koszty sprzedaży			(33 145,5)	(33 834,2)
Koszty zarządu			(20 759,9)	(23 291,0)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne, netto			(1 941,0)	2 241 1
Przychody i koszty finansowe, netto			(3 522,3)	(5 083,7)
Zysk netto przed opodatkowaniem			10 930,6	11 885,8
Podatek dochodowy			18 365,4	(1 508,4)
Zysk netto po opodatkowaniu			29 296,0	10 377,4
Przychody skonsolidowane oraz zysk netto za okres	223 593,3	229 216,8	29 296,0	10 377,4

*przekształcenie danych porównywalnych zostało przedstawione w tabeli poniżej.

	Przychody Okres zakończony 31/12/2013 dane opublikowane (tys. PLN)	korekta prezentacyjna	Przychody Okres zakończony 31/12/2013 - dane przekształcone (tys. PLN)	Zysk w segmencie Okres zakończony 31/12/2013 dane opublikowane (tys. PLN)	korekta prezentacyjna	Zysk w segmencie Okres zakończony 31/12/2013 - dane przekształcone (tys. PLN)
Płatki:	74 808,3	(74 808,3)	0,0	29 895,5	(29 895,5)	0,0
<i>Marki własne odbiorców</i>	<i>31 805,9</i>	<i>(31 805,9)</i>	<i>0,0</i>			
<i>Marki Cleanic, Ola</i>	<i>43 002,4</i>	<i>(43 002,4)</i>	<i>0,0</i>			
Patyczki higieniczne	50 693,1	(50 693,1)	0,0	13 743,3	(13 743,3)	0,0
<i>Marki własne odbiorców</i>	<i>33 587,2</i>	<i>(33 587,2)</i>	<i>0,0</i>			
<i>Marki Cleanic, Ola</i>	<i>17 105,9</i>	<i>(17 105,9)</i>	<i>0,0</i>			
Chusteczki	98 502,6	(98 502,6)	0,0	27 676,4	(27 676,4)	0,0
<i>Marki własne odbiorców</i>	<i>63 149,1</i>	<i>(63 149,1)</i>	<i>0,0</i>			
<i>Marki Cleanic, Ola</i>	<i>35 353,5</i>	<i>(35 353,5)</i>				
Pozostałe	5 212,8	(209,1)	5 003,7	538,4	(66,7)	471,7
Bawełna		125 703,4	125 703,4		43 703,8	43 703,8
<i>Marki własne odbiorców</i>		<i>65 595,1</i>	<i>65 595,1</i>			
<i>Marki Harper Hygienics</i>		<i>60 108,3</i>	<i>60 108,3</i>			
Włóknina		98 509,7	98 509,7		27 678,1	27 678,1
<i>Marki własne odbiorców</i>		<i>63 149,1</i>	<i>63 149,1</i>			
<i>Marki Harper Hygienics</i>		<i>35 360,6</i>	<i>35 360,6</i>			
Razem	229 216,8	0,0	229 216,8	71 853,6	0,0	71 853,6

W roku obrotowym 2014 nie miały miejsca żadne transakcje sprzedaży między segmentami.

5.3.3. Amortyzacja segmentów

Osoby decyzyjne w Grupie monitorują amortyzację rzeczowych aktywów trwałych alokując ją do poszczególnych segmentów mając na uwadze ich wykorzystanie w produkcji wyrobów z różnych kategorii materiałów.

	Amortyzacja segmentów	
	31.12.2014	31.12.2013 dane przekształcone*
	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Bawełna	4 061,2	3 951,3
Włóknina	1 091,7	664,2
Pozostałe	100,3	110,1
Razem amortyzacja segmentów	5 253,2	4 725,6
Amortyzacja niealokowana	4 016,0	2 905,3
Razem amortyzacja	9 269,2	7 630,9

*przekształcenie danych porównywalnych zostało przedstawione w tabeli poniżej

	Amortyzacja segmentów	korekta prezentacyjna	Amortyzacja segmentów
	31.12.2013 dane opublikowane		31.12.2013 dane przekształcone
	(tys. PLN)		(tys. PLN)
Płatki	2 687,3	(2 687,3)	0,0
Patyczki	1 264,0	(1 264,0)	0,0
Chusteczki	664,2	(664,2)	0,0
Pozostałe	110,1	0,0	110,1
Bawełna		3 951,3	3 951,3
Włóknina		664,2	664,2
Razem aktywa trwale segmentów	4 725,6	0,0	4 725,6
Aktywa trwale niealokowane	2 905,3	0,0	2 905,3
Razem aktywa trwale skonsolidowane	7 630,9	0,0	7 630,9

5.3.4. Aktywa segmentów

Dla celów monitorowania wyników osiąganych w poszczególnych segmentach oraz dla celów przydziału zasobów osoby decyzyjne monitorują aktywa trwale alokując je do poszczególnych segmentów mając na uwadze ich wykorzystanie w produkcji wyrobów z różnych kategorii materiałów.

	Aktywa segmentów	
	31.12.2014	31.12.2013 dane przekształcone*
	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Bawełna	28 685,2	32 393,0
Włóknina	12 513,0	10 182,6
Pozostałe	847,1	1 018,8
Razem aktywa trwale segmentów	42 045,3	43 594,4
Aktywa trwale niealokowane	148 960,3	106 834,2
Razem aktywa trwale skonsolidowane	191 005,6	150 428,6

*przekształcenie danych porównywalnych zostało przedstawione w tabeli poniżej

	Aktywa segmentów	korekta prezentacyjna	Aktywa segmentów
	31.12.2013 dane opublikowane		31.12.2013 dane przekształcone
	(tys. PLN)		(tys. PLN)
Płatki	19 730,2	(19 730,2)	0,0
Patyczki	12 662,8	(12 662,8)	0,0
Chusteczki	10 182,6	(10 182,6)	0,0
Pozostałe	1 018,8	0,0	1 018,8
Bawełna		32 393,0	32 393,0
Włóknina		10 182,6	10 182,6
Razem aktywa trwale segmentów	43 594,4	0,0	43 594,4
Aktywa trwale niealokowane	106 834,2	0,0	106 834,2
Razem aktywa trwale skonsolidowane	150 428,6	0,0	150 428,6

Dominująca część aktywów trwałych zlokalizowana jest w Polsce.

Aktywa trwałe niealokowane zawierają rzeczowe aktywa trwałe w trakcie realizacji. Zgodnie z przyjętymi zasadami aktywa w trakcie realizacji nie są alokowane na poszczególne segmenty.

Nakłady na aktywa trwałe poniesione w trakcie 2014 roku dotyczą głównie segmentu „Włóknina”.

5.3.5. Informacje geograficzne

Grupa działa w ośmiu głównych obszarach geograficznych – w Polsce, będącym krajem siedziby Jednostki Dominującej, w Rosji, na Ukrainie, w Niemczech, Wielkiej Brytanii, na Białorusi, w Rumunii, na Słowacji oraz pozostałych obszarach obejmujących, m.in. Francję, Czechy.

5.3.5.1 Przychody ze sprzedaży w podziale na obszary geograficzne

Poniżej przedstawiono przychody Grupy od klientów zewnętrznych w rozbiciu na poszczególne obszary geograficzne działalności:

Struktura geograficzna	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Sprzedaż krajowa	134 922,3	149 208,6
Sprzedaż eksportowa	88 671,0	80 008,2
- Rosja	33 516,4	30 382,0
- Ukraina	8 910,3	12 878,8
- Kraje Europy Centralno-Wschodniej	25 162,7	23 573,6
- Kraje Europy Zachodniej (Niemcy, Wielka Brytania)	10 048,2	10 062,2
- Pozostałe kraje	11 033,4	3 111,6
Razem	223 593,3	229 216,8

5.3.5.2 Aktywa trwałe w podziale na obszary geograficzne

Struktura geograficzna	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Aktywa trwałe w Polsce	188 962,5	146 828,2
Aktywa trwałe w Rosji	2 043,1	3 600,0

5.3.6. Informacje o przychodach od głównych klientów

W ramach przychodów Grupy Kapitałowej ze sprzedaży produktów w Polsce największy udział mają przychody realizowane na współpracy z sieciami (super i hipermarkety, sieci drogerii) stanowiące w 2014 roku około 92% przychodów krajowych ogółem. Pozostałą kwotę przychodów (8%) stanowią przychody z tytułu sprzedaży w tradycyjnym handlu hurtowym.

W strukturze przychodów Grupy Kapitałowej znaczący udział stanowią przychody realizowane ze współpracy z największym klientem Grupy Kapitałowej, które uległy zmniejszeniu z 30,6% w 2013 r. do 24,4% w 2014 r. w ogólnej kwocie przychodów. Wartość przychodów i udział w przychodach w poszczególnych latach prezentuje tabela poniżej:

Klient (tys. PLN)	Kraj	Rok 2014		Rok 2013	
		Wartość	Wartość	Wartość	Udział %
Największy klient	Polska	54 335,5	24,3%	70 009,4	30,6%
Pozostali klienci		169 257,8	75,7%	159 207,4	69,4%
Razem		223 593,3	100,0%	229 216,8	100,0%

Struktura geograficzna	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Sprzedaż krajowa	134 922,3	149 208,6
<i>Największy klient</i>	<i>54 335,5</i>	<i>70 009,40</i>
<i>Największy klient - udział (%)</i>	<i>40,27%</i>	<i>46,90%</i>
Sprzedaż zagraniczna	88 671,0	80 008,2
Razem	223 593,3	229 216,8

Segment	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN) <i>dane przekształcone*</i>
Bawełna	130 329,2	125 703,4
<i>Największy klient</i>	<i>19 008,1</i>	<i>15 101,6</i>
<i>Największy klient - udział (%)</i>	<i>14,58%</i>	<i>12,00%</i>
Włóknina	90 008,8	98 509,7
<i>Największy klient</i>	<i>44 365,3</i>	<i>58 827,3</i>
<i>Największy klient - udział (%)</i>	<i>49,29%</i>	<i>59,70%</i>
Pozostałe	3 255,3	5 003,7
Razem	223 593,3	229 216,8

*przekształcenie danych porównywalnych zostało przedstawione w tabeli poniżej

Segment	Rok 2013 (tys. PLN) <i>dane opublikowane</i>	korekta prezentacyjna	Rok 2013 (tys. PLN) <i>dane przekształcone</i>
Płatki	74 808,3	-74 808,3	0,0
<i>Największy klient</i>	<i>9 773,8</i>	<i>(9 773,8)</i>	<i>0,0</i>
<i>Największy klient - udział (%)</i>	<i>13,10%</i>	<i>(13,10%)</i>	<i>0,00%</i>
Patyczki higieniczne	50 693,1	(50 693,1)	0,0
<i>Największy klient</i>	<i>7 508,0</i>	<i>(7 508,0)</i>	<i>0,0</i>
<i>Największy klient - udział (%)</i>	<i>14,80%</i>	<i>(14,80%)</i>	<i>0,00%</i>
Chusteczki	98 502,6	(98 502,6)	0,0
<i>Największy klient</i>	<i>58 827,3</i>	<i>(58 827,3)</i>	<i>0,0</i>
<i>Największy klient - udział (%)</i>	<i>59,70%</i>	<i>(59,70%)</i>	<i>0,00%</i>
Pozostałe	5 212,8	(209,1)	5 003,7
Bawełna		125 703,4	125 703,4
<i>Największy klient</i>		<i>15 101,6</i>	<i>15 101,6</i>
<i>Największy klient - udział (%)</i>		<i>12,00%</i>	<i>12,00%</i>
Włóknina		98 509,7	98 509,7
<i>Największy klient</i>		<i>58 827,3</i>	<i>58 827,3</i>
<i>Największy klient - udział (%)</i>		<i>59,70%</i>	<i>59,70%</i>
Razem	229 216,8	0,0	229 216,8

Wartość przychodów w roku 2014 i 2013 od każdego z pozostałych głównych klientów Grupy nie przekraczała 10% łącznych przychodów Grupy Kapitałowej.

5.4. PRZYCHODY I KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

5.4.1. Przychody ze sprzedaży - struktura rzeczowa

Przychody	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych	220 034,4	226 933,9
Przychody ze sprzedaży półproduktów	1 948,2	160,5
Przychody ze sprzedaży materiałów	461,4	1 265,1
Przychody ze sprzedaży - pozostałe	1 149,3	857,3
Razem	223 593,3	229 216,8

5.4.2. Koszty operacyjne

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Koszty wg rodzaju:		
a) amortyzacja	9 269,2	7 630,9
b) zużycie materiałów i energii	125 952,0	136 275,8
c) usługi obce	27 368,5	29 972,8
d) podatki i opłaty	1 126,6	1 177,9
e) wynagrodzenia	25 806,1	31 944,5
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	7 300,1	7 537,0
g) pozostałe koszty rodzajowe	3 583,9	3 958,5
Razem	200 406,4	218 497,4
- zmiana stanu zapasów i obroty wewnętrzne	6 793,0	(4 009,0)
- koszty sprzedaży	(33 145,5)	(33 834,2)
- koszty zarządu	(20 759,9)	(23 291,0)
Koszt własny sprzedaży:	153 294,0	157 363,2

5.5. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych:	233,8	29,1
- cena sprzedaży	296,4	400,5
- wartość księgową netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(62,6)	(371,4)
Pozostała sprzedaż poza działalnością podstawową	124,6	129,0
Rozwiązanie odpisów aktualizujących:	226,3	297,1
- odpisy aktualizujące zapasy	226,3	297,1
Dotacje publiczne i dofinansowania:	1 087,4	1 543,2
- amortyzacja dofinansowanych rzeczowych aktywów trwałych	58,8	59,7
- dotacje do wynagrodzeń i narzutów ZUS	1 028,6	1 483,5
Rozliczany w czasie zysk na leasingu	2,6	9,7
Otrzymane / należne odszkodowania ubezpieczeniowe	52,2	11,4
Rozliczenie niedoborów i szkód – różnice inwentaryzacyjne	66,8	98,0
Odszkodowanie za zniszczenie towaru	50,6	-
Spisane zobowiązania	131,1	8,7
VAT – korekta lat ubiegłych	-	1 214,5
Inne pozycje	201,5	224,1
Razem	2 176,9	3 564,8

5.6. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Utworzenie odpisów aktualizujących:	2 948,6	204,6
- odpisy aktualizujące zapasy	128,6	204,6
- odpisy aktualizujące należności	2 820,0	-
Spisane należności	241,8	-
Darowizny	10,3	4,1
Utylizacja materiałów oraz rozliczenie niedoborów	414,4	505,6
Koszty kar i grzywien	106,8	-
Inne pozycje	396,0	609,4
Razem	4 117,9	1 323,7

5.7. PRZYCHODY FINANSOWE

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Przychody z tytułu odsetek:	80,3	32,8
- pozostałe odsetki	80,3	32,8
Inne przychody finansowe	470,2	-
Razem	550,5	32,8

* inne przychody finansowe zawierają rozwiązanie rezerwy na odsetki od przesuniętych terminów płatności, które w roku 2013 stanowiły koszty finansowe

5.8. KOSZTY FINANSOWE

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Koszty z tytułu odsetek:	2 970,7	3 337,4
- odsetki od kredytów	808,7	1 699,5
- odsetki od leasingu finansowego	532,1	609,7
- odsetki od obligacji	778,3	-
- pozostałe odsetki	851,6	1 028,2
Różnice kursowe	858,9	896,6
Inne koszty finansowe	243,2	882,5*
Razem	4 072,8	5 116,5

* inne koszty finansowe zawierają odsetki od przesuniętych terminów płatności. W roku 2013 odsetki te wynoszą 501,9 tys. zł.

5.9. PODATEK DOCHODOWY

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Podatek dochodowy bieżący	0,0	0,0
Podatek dochodowy odroczoney:		
- zmiana stanu aktywa	18 073,5	(969,7)
- zmiana stanu zobowiązania	368,3	(535,8)
- zmiana stanu zobowiązania - korekta	(76,4)	(13,9)
Korekta podatku za rok ubiegły	-	11,0
Razem	18 365,4	(1 508,4)

Podatek dochodowy bieżący

Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych:

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	446,6	996,7
Zobowiązanie podatkowe za rok bieżący	-	-
Korekty podatku za lata ubiegłe	-	11,0
Podatek zapłacony / (zwrócony) w bieżącym okresie	(446,6)	(561,1)
Stan na koniec okresu	-	446,6

Jednostka dominująca podlega polskim przepisom podatkowym. Jednostki zależne Harper Hygienics Rus oraz Harper Produktion podlegają przepisom podatkowym obowiązującym w Federacji Rosyjskiej. W zakresie regulacji dotyczących możliwości odliczenia strat podatkowych w Federacji Rosyjskiej, straty mogą być rozliczone w ciągu 10 lat podatkowych następujących bezpośrednio po okresie podatkowym, za który strata podatkowa została poniesiona.

Efektywna stopa podatkowa:

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Zysk/(strata) brutto	10 930,6	11 885,8
<i>Ustawowa stawka podatkowa</i>	<i>19%</i>	<i>19%</i>
Podatek dochodowy według ustawowej stawki podatkowej	(2 076,8)	(2 258,3)
Rozpoznanie korzyści związanych z działalnością w SSE podlegających odliczeniu w przyszłych okresach	19 152,1	-
Efekt podatkowy wynikający z uzyskania dochodu objętego zezwoleniem	(845,8)	-
Efekt podatkowy kosztów programów motywacyjnych - niebędących kosztem uzyskania przychodu	69,9	69,9
Efekt podatkowy kosztów amortyzacji znaków towarowych – amortyzacja podatkowa	1 532,7	1 532,7
Efekt podatkowy odwrócenia / (spisania) aktywa od straty	996,1	(406,4)
Efekt podatkowy kosztów niebędących kosztem uzyskania przychodów oraz przychodów niepodlegających opodatkowaniu, netto	(462,8)	(446,3)
Obciążenie wyniku z tytułu podatku dochodowego	18 365,4	(1 508,4)
<i>Efektywna stawka podatku dochodowego</i>	<i>168,0%</i>	<i>12,7%</i>

Podatek dochodowy odroczony

Zmiana stanu aktywa z tyt. podatku odroczonego

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	4 226,1	5 195,8
Zwiększenie / (zmniejszenie)	18 073,5	(969,7)
Stan na koniec okresu	22 299,6	4 226,1

Zmiana stanu zobowiązania z tyt. podatku odroczonego

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	5 566,4	5 030,6
Zwiększenie / (zmniejszenie)	(368,3)	535,8
Stan na koniec okresu	5 198,1	5 566,4

Aktywa z tytułu podatku odroczonego:

	31.12.2014		31.12.2013	
	Podstawa (tys. PLN)	Kwota (tys. PLN)	Podstawa (tys. PLN)	Kwota (tys. PLN)
Zarachowany koszt niewykorzystanych urlopów	642,1	122,0	759,1	144,2
Zarachowane rabaty, bonusy dla klientów oraz wsparcie marketingowe	7 587,8	1 441,7	9 708,0	1 844,6
Zarachowany koszt usług audytorskich	71,0	13,5	108,0	20,5
Zarachowany koszt usług doradczych	118,3	22,5	400,2	76,1
Zarachowany koszt usług transportowych	280,5	53,3	412,7	78,4
Zarachowany koszt mediów	201,2	38,2	211,5	40,2
Zarachowany koszt wynagrodzeń	1 031,8	196,0	3 284,4	624,0
Zarachowany koszt usług prawnych	-	-	250,3	47,6
Zarachowany koszt odsetek	310,3	59,0	501,9	95,4
Zarachowany koszt rezerwy emerytalnej	252,1	47,9	73,5	14,0
Składki ZUS przypadające do zapłaty w następnym okresie	459,1	87,2	451,1	85,9
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	1 000,5	190,1	594,4	112,9
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	91,6	17,4	189,3	36,0
Odpis aktualizujący wartość należności	900,0	171,0		
Straty podatkowe poniesione	5 242,5	996,1	2 374,7	451,2
Rozpoznanie korzyści związanych z działalnością w SSE podlegających odliczeniu w przyszłych okresach	59 288,8	18 306,3	-	-
Pozostałe pozycje	2 828,4	537,4	2 921,6	555,1
Razem		22 299,6		4 226,1

Nierozliczone straty podatkowe	kwota	data wygaśnięcia
31.12.2011	8 538,1	31.12.2016 r.

Według oceny Zarządu Jednostki dominującej przyszłe przychody podatkowe pozwolą na wykorzystanie strat podatkowych w kwocie 5 242,5 tys. zł, z tytułu których utworzono aktywa z tytułu podatku odroczonego. Na kwotę 3 295,6 tys. zł. jednostka dominująca nie ustaliła aktywów z tytułu podatku odroczonego z powodu niskiego prawdopodobieństwa, iż zostanie osiągnięty dochód pozwalający na odliczenie w/w straty podatkowej.

W dniu 15 listopada 2012 roku Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. wydała zezwolenie nr 230/ARP S.A. /2012 na prowadzenie działalności gospodarczej przez Harper Hygienics S.A. na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Jednostka dominująca zobowiązała się do poniesienia określonych minimalnych wydatków inwestycyjnych na wdrożenie innowacyjnej technologii Arvell oraz do określonego zwiększenia zatrudnienia. W związku z realizacją do 31 stycznia 2014 r. minimalnych wydatków inwestycyjnych i wzrostu zatrudnienia, Jednostka dominująca od 1 lutego 2014 r. jest upoważniona do korzystania ze zwolnienia z podatku od dochodów uzyskanych z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie Strefy. Tym samym Jednostka dominująca, zgodnie z MSR 12, rozpoznała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 19 152,1 tys. zł. Aktywa te w kolejnych okresach sprawozdawczych podlegają rozliczeniu o kwotę wykorzystanych korzyści wynikających z nieopodatkowania dochodów. Na dzień 31 grudnia 2014 r. rozliczono podatek dochodowy

od dochodów osiągniętych z tytułu prowadzonej działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej w wysokości 845,8 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego:

	31.12.2014		31.12.2013	
	Podstawa	Kwota	Podstawa	Kwota
	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Leasing finansowy - podatkowo operacyjny	15 354,3	2 917,3	14 665,8	2 786,5
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	1 819,5	345,7	1 291,1	245,3
Różnica pomiędzy wartością bilansową a podatkową aktywów trwałych	9 469,5	1 799,2	11 907,4	2 262,4
Naliczone dotacje do wynagrodzeń z PFRON	58,3	11,1	220,0	41,8
Pozostałe pozycje	656,8	124,8	1 212,6	230,4
Razem		5 198,1		5 566,4

Aktywa i zobowiązanie wykazywane przez Grupę podlegały skompensowaniu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stopniu, w jakim dotyczą one podatku dochodowego podlegającego tym samym organom podatkowym. Po dokonaniu kompensaty aktywa z zobowiązaniem z tytułu podatku odroczonego, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, wykazuje się następujące kwoty:

Pozycje wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym po dokonaniu kompensaty aktywa z zob. z tyt. podatku odroczonego	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Aktywa z tyt. podatku odroczonego	17 105,5	94,5
Zobowiązania z tyt. podatku odroczonego	4,0	1 434,8

5.10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Budynki i budowle	30 614,3	12 377,5
Maszyny i urządzenia	46 791,4	46 404,2
Środki transportu	3 851,5	3 806,8
Wyposażenie	593,3	604,1
Środki trwałe w budowie	72 383,7	67 849,7
Zaliczki na środki trwałe w budowie	8 222,2	7 102,2
Razem	162 456,4	138 144,5

Środki trwałe w budowie

	Rok 2014	Rok 2013
	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Budynki i budowle	-	20 232,9
Maszyny i urządzenia	72 383,7	47 616,8
Razem	72 383,7	67 849,7

Dodatkowe informacje

	Rok 2014	Rok 2013
	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Wartość netto przedmiotów w leasingu finansowym	28 524,6	30 926,4
- <i>maszyny i urządzenia</i>	<i>24 826,9</i>	<i>27 325,6</i>
- <i>środki transportu</i>	<i>3 697,7</i>	<i>3 600,8</i>

Informacja dotycząca zabezpieczeń na rzeczowych aktywach trwałych Grupy Kapitałowej ustanowionych z tytułu zaciągniętych przez Grupę Kapitałową kredytów bankowych została przedstawiona w nocie 5.20.

Ponadto ustanowiono zabezpieczenia na składnikach rzeczowych aktywów trwałych będących przedmiotami zawartych umów leasingowych.

Poza wyżej wymienionymi obciążeniami (ograniczeniami) nie występują żadne inne ograniczenia i/lub obciążenia na majątku Grupy.

W roku 2014 nie dokonano zmian stawek amortyzacyjnych oraz okresów ekonomicznej przydatności składników rzeczowych aktywów trwałych.

W roku 2014 Grupa nie dokonała odpisów aktualizujących wartość składników rzeczowych aktywów trwałych.

W 2014 roku kwota aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego w wartości środków trwałych w budowie wynosi 2 403,7 tys. zł.

Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2014 rok wyniosła 5,22%.

W 2013 r. Grupa aktywowała koszty finansowania zewnętrznego w wartość środków trwałych w kwocie 1 780,8 tys. zł. Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2013 rok wyniosła 7,71%.

Rok 2014	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Wyposażenie	Środki trwałe w budowie	Zaliczki przekazane na zakup środków trwałych	Razem
	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Wartość początkowa							
Stan na początek okresu	16 779,6	89 841,4	6 768,7	2 309,6	68 155,2	7 102,2	190 956,7
Nabycia	-	-	-	-	23 444,1	1 478,2	24 922,3
Kapitalizacja odsetek	-	-	-	-	2 403,7	-	2 403,7
Kapitalizacja wynagrodzeń	-	-	-	-	4 042,6	-	4 042,6
Przejęcie w leasing finansowy	-	1 823,5	1 252,6	-	-	-	3 076,1
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	18 991,3	5 887,2	40,8	162,8	(25 082,1)	-	-
Zmniejszenia	(17,9)	(1 924,3)	(631,5)	(857,1)	(274,3)	(358,2)	(4 063,3)
Stan na koniec okresu	35 753,0	95 627,8	7 430,6	1 615,3	72 689,2	8 222,2	221 338,1
Umorzenie							
Stan na początek okresu	4 402,1	43 437,2	2 961,9	1 705,5	-	-	52 506,7
Amortyzacja	742,2	6 033,9	1 186,1	171,7	-	-	8 133,9
Zmniejszenia	(5,6)	(634,7)	(568,9)	(855,2)	-	-	(2 064,4)
Stan na koniec okresu	5 138,7	48 836,4	3 579,1	1 022,0	-	-	58 576,2
Odpisy aktualizujące							
Stan na początek okresu	-	-	-	-	305,5	-	305,5
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	-	-	-	-	305,5	-	305,5
Wartość netto							
Stan na początek okresu	12 377,5	46 404,2	3 806,8	604,1	67 849,7	7 102,2	138 144,5
<i>Korekta stanu na początek okresu</i>	-	-	-	-	-	-	-
Stan na początek okresu po korekcie	12 377,5	46 404,2	3 806,8	604,1	67 849,7	7 102,2	138 144,5
Stan na koniec okresu	30 614,3	46 791,4	3 851,5	593,3	72 383,7	8 222,2	162 456,4

Rok 2013	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Wyposażenie	Środki trwałe w budowie	Zaliczki przekazane na zakup środków trwałych	Razem
	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)	(tys. PLN)
Wartość początkowa							
Stan na początek okresu	16 385,9	77 167,4	6 457,3	2 227,0	14 701,7	5 237,6	122 176,9
<i>Korekta stanu na początek okresu</i>	-	-	-	-	(3 687,9)	3 687,9	-
Stan na początek okresu po korekcie	16 385,9	77 167,4	6 457,3	2 227,0	11 013,8	8 925,5	122 176,9
Nabycia	-	65,9	-	2,1	64 712,0	377,8	65 157,8
Kapitalizacja odsetek	-	-	-	-	1 780,8	-	1 780,8
Przejęcie w leasing finansowy	-	3 757,9	1 036,5	-	-	-	4 794,4
Przesunięcie ze środków trwałych w budowie na leasing finansowy	-	7 104,5	-	-	(7 104,5)	-	-
Przesunięcia ze środków trwałych w budowie	393,7	1 745,7	27,0	80,5	(2 246,9)	-	-
Zmniejszenia	-	-	(752,1)	-	-	(2 201,1)	(2 953,2)
Stan na koniec okresu	16 779,6	89 841,4	6 768,7	2 309,6	68 155,2	7 102,2	190 956,7
Umorzenie							
Stan na początek okresu	3 949,2	38 214,5	2 254,3	1 514,1	-	-	45 932,1
Amortyzacja	452,9	5 222,7	1 102,7	191,4	-	-	6 969,7
Zmniejszenia	-	-	(395,1)	-	-	-	(395,1)
Stan na koniec okresu	4 402,1	43 437,2	2 961,9	1 705,5	-	-	52 506,7
Odpisy aktualizujące							
Stan na początek okresu	-	-	-	-	305,5	-	305,5
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	-	-	-	-	305,5	-	305,5
Wartość netto							
Stan na początek okresu	12 436,7	38 952,9	4 203,0	712,9	14 396,2	5 237,6	75 939,3
<i>Korekta stanu na początek okresu</i>	-	-	-	-	(3 687,9)	3 687,9	-
Stan na początek okresu po korekcie	12 436,7	38 952,9	4 203,0	712,9	10 708,3	8 925,5	75 939,3
Stan na koniec okresu	12 377,5	46 404,2	3 806,8	604,1	67 849,7	7 102,2	138 144,5

5.10.1. Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Wartość początkowa		
Stan na początek okresu	3 758,8	3 758,8
<i>różnice kursowe z wyceny</i>	<i>(1 286,9)</i>	-
Stan na koniec okresu	2 471,9	3 758,8
Umorzenie		
Stan na początek okresu	282,0	188,0
<i>różnice kursowe z wyceny</i>	<i>56,6</i>	-
Amortyzacja	94,0	94,0
Stan na koniec okresu	432,6	282,0
Wartość netto		
Stan na początek okresu	3 476,8	3 570,8
Stan na koniec okresu	2 039,3	3 476,8

Grupa Kapitałowa jest w posiadaniu inwestycji w nieruchomość położoną w Jarcewie (własność spółki Harper Produktion OOO).

Za rok 2014 przychody z tytułu wynajmu nieruchomości w Jarcewie wynoszą 608,8 tys. PLN.

W roku 2014 naliczono amortyzację w wysokości 94 tys. PLN.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej ustalona została w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopa dyskonta wyniosła 11%. Zastosowana technika wyceny stanowi poziom 3 hierarchii wartości godziwej.

Grupa ocenia, iż wartość godziwa w/w nieruchomości inwestycyjnej nie odbiega od wartości bilansowej.

5.11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Licencje na oprogramowanie użytkowe	1 160,3	1 226,5
Pozostałe wartości niematerialne	56,1	92,0
Wartości niematerialne w trakcie realizacji - licencje i oprogramowanie dotyczące wdrożenia nowego systemu	278,5	923,0
Razem	1 494,9	2 241,5

Rok 2014	Licencje na oprogramowanie użytkowe (tys. PLN)	Inne wartości niematerialne (tys. PLN)	Wartości niematerialne w trakcie realizacji (tys. PLN)	Razem (tys. PLN)
Wartość początkowa				
Stan na początek okresu	2 911,6	635,8	923,0	4 470,4
Nabycia	5,7	1,2	219,1	226,0
Przesunięcia z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	863,6	-	(863,6)	-
Zmniejszenia	(579,1)	-	-	(579,1)
Stan na koniec okresu	3 201,8	637,0	278,5	4 117,3
Umorzenie				
Stan na początek okresu	1 640,7	543,8	-	2 184,5
Amortyzacja	935,5	37,1	-	972,6
Zmniejszenia	(579,1)	-	-	(579,1)
Stan na koniec okresu	1 997,1	580,9	-	2 578,0
Odpisy aktualizujące				
Stan na początek okresu	44,4	-	-	44,4
Stan na koniec okresu	44,4	-	-	44,4
Wartość netto				
Stan na początek okresu	1 226,5	92,0	923,0	2 241,5
Stan na koniec okresu	1 160,3	56,1	278,5	1 494,9

Rok 2013	Licencje na oprogramowanie użytkowe (tys. PLN)	Inne wartości niematerialne (tys. PLN)	Wartości niematerialne w trakcie realizacji (tys. PLN)	Razem (tys. PLN)
Wartość początkowa				
Stan na początek okresu	2 043,1	603,2	1 435,4	4 081,7
Nabycia	20,3	31,0	337,4	388,7
Korekta dotycząca wartości początkowej	11,7	-	(11,7)	-
Przesunięcia z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	836,5	1,6	(838,1)	-
Stan na koniec okresu	2 911,6	635,8	923,0	4 470,4
Umorzenie				
Stan na początek okresu	1 183,5	502,6	-	1 686,1
Amortyzacja	457,2	41,2	-	498,4
Stan na koniec okresu	1 640,7	543,8	-	2 184,5
Odpisy aktualizujące				
Stan na początek okresu	44,4	-	-	44,4
Stan na koniec okresu	44,4	-	-	44,4
Wartość netto				
Stan na początek okresu	815,2	100,6	1 435,4	2 351,2
Stan na koniec okresu	1 226,5	92,0	923,0	2 241,5

Zarząd Jednostki dominującej przeprowadził analizę występowania przesłanek utraty wartości składników wartości niematerialnych i nie zidentyfikował żadnych przesłanek świadczących o występowaniu utraty wartości wyżej wymienionych pozycji.

5.12. WIECZYSTE UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Wiecyste użytkowanie gruntów	6 402,2	6 470,9
Razem	6 402,2	6 470,9

Grunty w użytkowaniu wieczystym traktowane są jako leasing operacyjny.

Informacja dotycząca zabezpieczeń na wieczystym użytkowaniu gruntów Grupy ustanowionych z tytułu zaciągniętych przez Grupę Kapitałową kredytów bankowych została przedstawiona w nocie 5.20.

5.13. JEDNOSTKI ZALEŻNE

Nazwa jednostki zależnej	Miejsce rejestracji i prowadzenia działalności	Proporcja udziałów (%)	Proporcja głosów na walnym zgromadzeniu (%)	Podstawowa działalność
Harper Hygienics Rus OOO	Rosja	100	100	Działalność marketingowa
Harper Produktion OOO	Rosja	100	100	Działalność usługowa

Wyżej wymienione jednostki wchodzą w skład Grupy Kapitałowej. Jednostki te podlegają konsolidacji metodą pełną.

5.14. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Rozliczenia krótkoterminowe		
- opłacone z góry składki ubezpieczeniowe	200,1	168,3
- opłaty przygotowawcze - leasing	64,3	60,2
- projekty graficzne	513,9	786,4
- pozostałe pozycje	541,0	735,6
Razem	1 319,3	1 750,5

5.15. ZAPASY

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Produkty higieniczno-kosmetyczne	5 348,4	5 012,1
Produkcja w toku i półprodukty	2 445,3	1 126,5
Materiały i surowce	14 915,9	13 442,9
Towary	359,6	100,4
Razem	23 069,2	19 681,9

Informacja dotycząca zabezpieczeń na zapasach Grupy ustanowionych z tytułu zaciągniętych przez Grupę kredytów bankowych została przedstawiona w nocie 5.20. Nie występują żadne inne ograniczenia i/lub obciążenia na majątku Grupy niż wskazane w nocie 5.20.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	189,3	281,8
Odpisy utworzone	91,6	204,6
Odpisy rozwiązane (wykorzystane)	(189,3)	(297,1)
Stan na koniec okresu	91,6	189,3

5.16. NALEŻNOŚCI HANDLOWE I INNE NALEŻNOŚCI

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Długoterminowe		
Należności od pozostałych jednostek	1 507,3	-
- <i>należności handlowe</i>	1 507,3	-
Krótkoterminowe		
Należności od pozostałych jednostek	36 234,7	34 115,0
- <i>należności handlowe</i>	35 237,3	31 325,1
- <i>należności z tytułu podatków i obciążeń publicznych</i>	757,4	2 475,6
- <i>należności pozostałe</i>	240,0	314,3
Razem	37 742,0	34 115,0

Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności:

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Stan na początek okresu	2 082,4	2 082,4
Odpisy utworzone	2 820,0	-
Odpisy rozwiązane	-	-
Stan na koniec okresu	4 902,4	2 082,4

Należności z tytułu dostaw i usług brutto według wieku na 31.12.2014 roku

Wiek w dniach	Ogółem w wartości brutto	Odpisy aktualizujące	Ogółem w wartości netto
Należności handlowe bieżące, z tego :	29 377,4	-	29 377,4
od pozostałych jednostek	29 377,4	-	29 377,4
Należności handlowe przeterminowane, z tego :	12 269,6	4 902,4	7 367,2
od pozostałych jednostek	12 269,6	4 902,4	7 367,2
<i>do 90 dni</i>	<i>9 569,2</i>	<i>2 599,2</i>	<i>6 970,0</i>
<i>91-180</i>	<i>171,8</i>	-	<i>171,8</i>
<i>181-360</i>	<i>297,7</i>	<i>220,0</i>	<i>77,7</i>
<i>powyżej 360</i>	<i>2 230,9</i>	<i>2 083,2</i>	<i>147,7</i>
Razem	41 647,0	4 902,4	36 744,6

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży produktów, towarów i usług wynosi 45 dni. Grupa nalicza odsetki za zwłokę w zapłacie należności w wypadku, gdy w oparciu o analizę prawną i finansową kontrahenta istnieje możliwość ich odzyskania.

Wykazane salda należności obejmują 16,0 mln PLN należności od 5 największych odbiorców Grupy. Należności od klienta mającego największe saldo należności wynoszą 7,7 mln PLN. Nie ma innych klientów, od których należności przekroczyłyby 5% ogólnej wartości należności z tytułu dostaw i usług.

Analiza wiekowa należności przeterminowanych, ale nieobarczonych ryzykiem utraty wartości:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
91 -180 dni	171,8	195,1
181-360 dni	77,7	89,2
Powyżej 360 dni	147,7	81,3
Razem	397,2	365,6

Na koniec roku 2014 Grupa posiadała należności przeterminowane powyżej 180 dni w kwocie 225,4 tys. PLN. Łączna wartość przeterminowanych należności nie przekracza 5 % całości należności.

Od 2011 roku Grupa ubezpiecza swoje należności handlowe.

Grupa jest stroną umowy o świadczenie usług faktoringowych bez regresu, polegającą na finansowaniu krótkoterminowych należności przed terminem ich wymagalności. Umowa obejmuje należności handlowe, przysługujące Jednostce dominującej od jednego z największych klientów.

5.17. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	6 860,1	12 491,2
Razem	6 860,1	12 491,2

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są deponowane na różne okresy, od jednego dnia do 3 miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy Kapitałowej na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest równa ich wartości bilansowej. W stosunku do wykazanych wielkości nie występują żadne ograniczenia w dysponowaniu środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami.

5.18. KAPITAŁY

5.18.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy jednostki dominującej:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Liczba akcji	63 670 000	63 670 000
Wartość nominalna 1 akcji (w zł)	0,01	0,01
Kapitał podstawowy zarejestrowany	636,7	636,7
Korekta hiperinflacyjna	908,9	908,9
Kapitał podstawowy	1 545,6	1 545,6

W dniu 12 czerwca 2014 roku Zarząd otrzymał zawiadomienie od Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva BZ WBK o zmianie ogólnej liczby głosów w jednostce dominującej przysługującej Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK.

Przed zmianą Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK posiadał 3 229 080 akcji Harper Hygienics S.A. (co stanowiło 5,07% kapitału zakładowego Grupy).

Po zmianie, na dzień 12 czerwca 2014 r. Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK łącznie posiadał 3 514 188 akcji jednostki dominującej (co stanowiło 5,52% kapitału zakładowego Grupy).

Struktura akcyjna na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Akcjonariusz	rodzaj akcji	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów	% udział w głosach na WZA
Central European Cotton Holdings Ltd. - Irlandia	zwykłe	38 170 000	59,95	38 170 000	59,95
Quercus TFI S.A.	zwykłe	8 152 867	12,80	8 152 867	12,80
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	zwykłe	5 960 863	9,36	5 960 863	9,36
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny S.A.	zwykłe	3 514 188	5,52	3 514 188	5,52
Pozostali akcjonariusze	zwykłe	7 872 082	12,37	7 872 082	12,37
Ogółem		63 670 000	100,00	63 670 000	100,00

Struktura akcyjna na dzień 31 grudnia 2013 roku:

Akcjonariusz	rodzaj akcji	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów	% udział w głosach na WZA
Central European Cotton Holdings Ltd. - Irlandia	zwykłe	38 170 000	59,95	38 170 000	59,95
Quercus TFI S.A.	zwykłe	8 152 867	12,80	8 152 867	12,80
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny S.A.	zwykłe	3 514 188	5,52	3 514 188	5,52
Pozostali akcjonariusze	zwykłe	13 832 945	21,73	13 832 945	21,73
Ogółem		63 670 000	100,00	63 670 000	100,00

5.18.2. Kapitał zapasowy

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Kapitał zapasowy	45 813,7	35 154,4

Kapitał zapasowy obejmuje w całości zyski zatrzymane. Zgodnie z art. 396 §1 Kodeksu Spółek Handlowych, na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału akcyjnego.

5.18.3. Kapitał rezerwowy z wyceny programów motywacyjnych

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Kapitał zapasowy z wyceny programów motywacyjnych	4 136,9	3 768,9

Koszty wynagrodzeń dotyczące programów motywacyjnych ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Koszty wynagrodzeń	368,0	368,0

Koszt wynagrodzeń ujęty w sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31.12.2014 r.:

W roku 2012 Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki przyjęło program motywacyjny dla członków kadry kierowniczej Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. Program motywacyjny został wprowadzony na okres 4 lat obrotowych Grupy, począwszy od 2012 r. Zgodnie z Uchwałą o Programie warrantów mają zostać uruchomione w czterech transzach.

Koszt wynagrodzeń dotyczących programu 2012-2015 i zwiększenie kapitałów za okres sprawozdawczy wyniósł 368,0 tys. zł.

Uczestnikom Programu przyznano prawa do 2 132 080 warrantów w oparciu o następujące zasady:

- warunkiem przyznania każdej transzy jest osiągnięcie założonego wskaźnika EPS (zysk na akcję) oraz pozostawanie w stosunku zatrudnienia w dowolnym dniu roku, którego transza dotyczy,
- w zależności od poziomu realizacji założonego wskaźnika EPS (zysk na akcję), uczestnicy otrzymają Uprawnienie do objęcia warrantów w wymiarze określonym w Uchwale NWZ.

Do wyceny użyto modelu opartego na metodzie Monte-Carlo. Za moment rozpoczęcia Programu (grant date) przyjęto datę 5 listopada 2012 r. Za okresy nabywania uprawnień kolejnych transz przyjęto odpowiednio 30 czerwca 2013 r., 30 czerwca 2014 r., 30 czerwca 2015 r., 30 czerwca 2016 r.

Za cenę wejściową akcji do modelu wyceny przyjęto wartość 1,96 zł/akcja tj. kurs akcji Grupy na datę przyznania tj. 5 listopada 2012 r. Cenę wykonania przyjęto w wartości 1,90 zł/akcja. Jako średni okres trwania życia opcji przyjęto 4,23 roku. Przyjęto założenie, że wypłata dywidendy nie nastąpi w okresie trwania Programu. Zmienność oczekiwaną akcji Harper Hygienics S.A. obliczono na podstawie historycznej zmienności tych akcji otrzymując wartość 48%. Wartość godziwa Programu na datę przyznania wynosi 975,0 tys. zł.

5.18.4. Zyski zatrzymane

Struktura zysków zatrzymanych przedstawia się następująco:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Pozostałe zyski zatrzymane	7 818,1	8 100,0
Zysk bieżącego okresu	29 296,0	10 377,4
Zyski zatrzymane	37 114,1	18 477,4

Zarząd Jednostki dominującej zaproponował przeniesienie wypracowanego zysku za rok na kapitał zapasowy.

5.19. REZERWY

Zmiany rezerw w 2014 roku:

	Odprawy emerytalne (tys. PLN)	Razem (tys. PLN)
Stan na początek okresu	73,5	73,5
Zwiększenie	178,6	-
Stan na koniec okresu	252,1	73,5

Rezerwa emerytalno-rentowa i pośmiertna za rok 2014 została oszacowana przez aktuarusza. Do wyliczenia rezerw ustalono założenia dotyczące rotacji, stopy dyskontowej, stopy wzrostu płac, śmiertelności pracowników, niezdolności do pracy. Wycena została sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego (projected unit credit method). Zgodnie z tą metodą każdy okres wykonywania pracy daje uprawnienia do dodatkowej jednostki świadczeń i każda jednostka uprawnień do świadczenia wyliczana jest oddzielnie. Uwzględnia się przy tym, że bazowe wynagrodzenie każdego z pracowników będzie się zmieniać w czasie wg określonych powyżej założeń. Wyliczenie wartości zobowiązań z tytułu odpraw rentowych polega na wyznaczeniu aktuarialnej wartości obecnej wypłat świadczeń wg stanu na dzień kalkulacji.

Kalkulacja rezerwy emerytalno-rentowej na koniec okresu sprawozdawczego 31 grudnia 2014 r. dla stopy dyskontowej na poziomie 2,3% wynosi 150,1 tys. zł oraz rezerwy na odprawy pośmiertne 102 tys. zł.

5.20. KREDYTY OTRZYMANE

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Kredyt bankowy – BZ WBK – PLN	37 777,3	51 000,0
Kredyt bankowy obrotowy – BZ WBK - PLN	21 661,2	4 132,9
Razem	59 438,5	55 132,9

Okres spłaty zobowiązań z tytułu kredytów:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Część krótkoterminowa (do 1 roku)	39 552,8	15 551,8
- raty kapitałowe	18 000,0	12 000,0
- kredyt w rachunku bieżącym	21 552,8	3 551,8
Część długoterminowa (powyżej 1 roku)	19 885,7	39 581,1
- od roku do 3 lat	19 885,7	39 581,1
- powyżej 3 lat	-	-
Razem	59 438,5	55 132,9

Kredyty bankowe są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest od stopy oprocentowania na rynku międzybankowym powiększonej o marżę banku ustalaną na zasadach rynkowych.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kwoty w walucie zostały przeliczone na złote według kursu NBP na koniec okresu. Płatności odsetek wynikające z instrumentów finansowych, naliczane według zmiennej stopy procentowej, zostały wyliczone w oparciu o stopę procentową ustaloną w ostatnim okresie odsetkowym obowiązującym przed dniem 31 grudnia 2014 r. Zobowiązania finansowe, które mogą zostać spłacone w dowolnym terminie zależnie wyłącznie od woli Grupy Kapitałowej, są wykazywane jako krótkoterminowe lub długoterminowe w zależności od oczekiwanego terminu spłaty. Długoterminowe saldo jest przypisane do okresu wynikającego z ostatecznego terminu wymagalności określonego w umowie.

Podstawowe informacje nt. kredytów zaciągniętych przez Grupę Kapitałową wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku:

Kredytodawca	Data zawarcia umowy	Umowny termin spłaty	Kwota umowna kredytu	Aktualne zadłużenie w PLN	Warunki spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
BZ WBK SA	05.2009	31.12.2016	51 000 tys. PLN	37 885,7	w ratach płatnych półrocznie wg ustalonego harmonogramu	WIBOR 6M+marża rynkowa	1. hipoteka umowna kaucyjna do maksymalnej kwoty zabezpieczenia wynoszącej 99 000 tys. PLN na prawie użytkowania wieczystego oraz na związany z tym prawem własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość, 2. cesja praw z polis ubezpieczeniowych spółki, 3. weksel in blanco Spółki wraz z deklaracją wekslową, 4. zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy i praw (na przedsiębiorstwie) na zabezpieczenie kredytu, 5. gwarancja korporacyjna udzielona przez CECH do wysokości 135 000 tys. PLN na zabezpieczenie kredytu, 6. pełnomocnictwo do rachunków bankowych, 7. zastaw rejestrowy na akcjach Jednostki dominującej, 8. umowa o ustanowieniu blokady papierów wartościowych i środków pieniężnych pomiędzy CECH a BZ WBK przy udziale Domu Maklerskiego BZ WBK
BZ WBK SA	05.2009 z ostatnim aneksem odnawiającym z 30.10.2014 r.	31.10.2015	31 000 tys. PLN	21 552,8		WIBOR 1M+marża rynkowa	1. hipoteka umowna kaucyjna do maksymalnej kwoty zabezpieczenia wynoszącej 36 000 tys. PLN zł na prawie użytkowania wieczystego oraz na związany z tym prawem własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość, 2. hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 3 000 tys. PLN na prawie użytkowania wieczystego oraz na związany z tym prawem własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość, 3. cesja praw z polis ubezpieczeniowych spółki, 4. weksel in blanco Spółki, 5. zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy i praw (na przedsiębiorstwie) na zabezpieczenie kredytu, 6. pełnomocnictwo do rachunków bankowych, 7. zastaw rejestrowy na akcjach Jednostki dominującej, 8. umowa o ustanowieniu blokady papierów wartościowych i środków pieniężnych pomiędzy CECH a BZ WBK przy udziale Domu Maklerskiego BZ WBK, 9. umowa przelewu wierzytelności od wybranych kontrahentów, opatrzonej datą pewną

5.21. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU I FAKTORINGU

Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Raty płatne w okresie 1 roku po końcu okresu sprawozdawczego	5 705,4	4 825,5
Raty płatne w okresie powyżej 1 roku:	6 933,4	10 787,2
- od 1 do 3 lat	6 933,4	10 787,2
Razem	12 638,8	15 612,7

Płatne w okresie:	Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
<i>do jednego roku</i>	6 150,2	5 495,9	5 705,4	4 825,5
<i>od roku do 3 lat</i>	7 254,7	11 449,8	6 933,4	10 787,2
Razem	13 404,9	16 945,7	12 638,8	15 612,7
<i>Przyszły koszt odsetkowy (wartość ujemna)</i>	(766,1)	(1 333,0)	<i>Nie dotyczy</i>	<i>Nie dotyczy</i>
<i>Razem wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, z tego:</i>			12 638,8	15 612,7
<i>zobowiązania krótkoterminowe</i>			5 705,4	4 825,5
<i>zobowiązania długoterminowe</i>			6 933,4	10 787,2

Grupa Kapitałowa finansuje za pomocą umów leasingowych zakupy maszyn i urządzeń do produkcji oraz środków transportu. Na dzień 31 grudnia 2014 Grupa była stroną 51 umów leasingu finansowego. Okres trwania leasingu obejmuje od 36 do 60 miesięcy. Opłata wstępna wynosi od 1,5% do 40%. Większość umów zawiera klauzule nabycia przedmiotu leasingu za cenę ustaloną w ramach umowy, która waha się od 1% do 42% wartości początkowej przedmiotu leasingu.

Jednostka dominująca jest również stroną umowy faktoringu odwrotnego zawartej z BZ WBK Faktor Sp. z o.o. w dniu 07 lipca 2011 r. Zgodnie z postanowieniami Umowy Faktor zobowiązał się do stałego świadczenia na rzecz jednostki dominującej usług faktoringu, na zasadach określonych w Umowie oraz regulaminach świadczenia usług stanowiących integralną część Umowy. Faktor zobowiązał się do finansowania dostaw poprzez zapłatę wierzytelności pieniężnych przysługujących Kontrahentom jednostki dominującej, wynikających z zawieranych przez Harper Hygienics S.A. umów, do maksymalnej kwoty 10 000 000,00 PLN. Zabezpieczeniem prawidłowego wykonania Umowy są: weksel własny in blanco wraz z załączoną deklaracją wekslową, nieodwołalne pełnomocnictwo do rachunku bankowego jednostki dominującej oraz Letter of Comfort wystawiony przez BZ WBK S.A. Ponadto w czasie obowiązywania Umowy Faktor może żądać ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń, jeśli w jego ocenie ryzyko transakcji faktoringowej wzrosło. Faktor ma prawo odmówić wykupu wierzytelności, jeżeli jednostka dominująca nie wywiązuje się z obowiązków wynikających z Umowy.

W dniu 7 listopada 2013 roku został podpisany aneks do obowiązującej umowy faktoringu zwiększający limit finansowania z wysokości 10 000 000,00 PLN do wysokości 15 000 000,00 PLN.

W dniu 28 stycznia 2014 roku został zawarty kolejny aneks zwiększający dotychczasowy przyznany limit finansowania zewnętrznego z wysokości 15 000 000,00 PLN do wysokości 25 000 000,00 PLN

oraz wprowadzający dodatkowe zabezpieczenie jakim jest umowa przelewu wierzytelności od wybranych kontrahentów opatrzona datą pewną.

W dniu 30 października 2014 roku został zawarty aneks obniżający dotychczasowy przyznany limit finansowania zewnętrznego z wysokości 25 000 000,00 PLN do wysokości 10 000 000,00 PLN.

Zobowiązania do faktora:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Zobowiązanie z tyt. faktoringu	10 078,1	6 049,8
Razem	10 078,1	6 049,8

Grupa nie jest stroną umów leasingu operacyjnego poza prawami wieczystego użytkowania gruntów.

5.22. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU OBLIGACJI I IINNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Zobowiązania z tytułu obligacji:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	15 070,5	-
Razem	15 070,5	0,0

W dniu 25 marca 2014 roku Zarząd Spółki, po uzyskaniu uprzedniej zgody Rady Nadzorczej podjął uchwałę w sprawie emisji przez Spółkę obligacji na okaziciela serii A. Celem emisji Obligacji było pozyskanie środków na restrukturyzację finansowania polegającą na zwiększeniu finansowania długo/średnioterminowego, a zmniejszeniu finansowania krótkoterminowego. Przedmiotem emisji było 15 tys. obligacji zwykłych na okaziciela serii A o wartości nominalnej 1 tys. PLN każda i cenie emisyjnej 1 tys. PLN każda. Termin wykupu obligacji określony został na dzień 18 stycznia 2016 roku. Obligacje będą wykupowane według ich wartości nominalnej powiększonej o narosłe odsetki od dnia, w którym dokonano poprzedniej wypłaty odsetek. Odsetki będą wypłacane co pół roku w terminach: 31 marzec 2015 r., 30 wrzesień 2015 r. oraz w dniu wykupu.

5.23. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE, INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE ORAZ ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 dane przekształcone (tys. PLN)
Długoterminowe	12 116,4	8 127,8
a) Rozliczane w czasie dofinansowanie rzeczowych aktywów trwałych	663,7	722,6
b) Zobowiązania inwestycyjne	11 452,7	7 405,2*
Krótkoterminowe	-	19 601,0
a) Zobowiązania inwestycyjne	-	19 601,0*
Krótkoterminowe	60 768,4	52 761,5
b) Zobowiązania wobec jednostek pozostałych	60 768,4	52 761,5
- zobowiązania handlowe	44 510,3	31 676,4
- zobowiązania budżetowe	2 608,2	2 239,4
- zobowiązania pozostałe	3 004,2	2 144,2
- zarachowany koszt niewykorzystanych urlopów	642,1	759,1
- zarachowany koszt sprzedaży oraz marketingu	3 515,7	4 956,5
- zarachowany koszt retro bonusów	4 072,1	4 254,1
- zarachowany koszt wynagrodzeń	1 031,8	3 284,4
- zarachowany koszt odsetek	-	501,9
- zarachowane inne koszty okresu sprawozdawczego	1 384,0	2 945,5
Razem	72 884,8	80 490,3

* przekształcenie danych porównywalnych dotyczy wyodrębnienia zobowiązań inwestycyjnych jako oddzielnej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i podzielenia ich na krótko- i długookresowe

5.24. WYLICZENIE ZYSKU I WARTOŚCI KSIĘGOWEJ NA 1 AKCJĘ

Zysk na jedną akcję

		Rok 2014	Rok 2013
Zysk przypisany akcjonariuszom dominującej (tys. PLN)	Jednostki (A)	29 296,0	10 377,4
Średnioważona liczba udziałów/akcji	(B)	63 670 000	63 670 000
Zysk na jedną akcję (PLN)	(A) / (B)	0,46	0,16
Zysk rozwodniony na jedną akcję (PLN)		0,45	0,16

Wartość księgową na jedną akcję

		31.12.2014	31.12.2013
Kapitał własny Grupy (tys. PLN)	(A)	87 880,9	59 697,8
Liczba akcji na koniec okresu	(B)	63 670 000	63 670 000
Wartość księgową na jedną akcję (PLN)	(A) / (B)	1,38	0,94

Obowiązujące w Grupie Kapitałowej Harper Hygienics S.A. programy opcji managerskich powodują na dzień 31 grudnia 2014 roku nieznaczny efekt rozwodnienia akcji z uwagi na stosunek wartości godziwej akcji do ceny wykonania warrantów przysługujących w ramach programu motywacyjnego.

5.25. INSTRUMENTY FINANSOWE I RYZYKO FINANSOWE

a) Wskaźnik dźwigni finansowej

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji wpływów dla akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Struktura zadłużenia Grupy obejmuje kredyty ujawnione w nocie nr 5.20, zobowiązania z tytułu leasingu i faktoringu ujawnione w nocie 5.21, oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje i zysk zatrzymany, ujawnione w nocie nr 5.18.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Kredyty	59 438,5	55 132,9
Zobowiązania z tytułu leasingu i faktoringu	22 716,9	21 662,5
Zobowiązania z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych	15 070,0	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(6 860,1)	(12 491,2)
Zadłużenie finansowe netto	90 365,3	64 304,2
Kapitał własny	87 880,9	59 697,8
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	102,8%	107,7%

Grupa Kapitałowa nie określiła docelowego wskaźnika dźwigni finansowej.

b) Rodzaje ryzyka wynikające z korzystania z instrumentów finansowych

Grupa jest narażona na następujące rodzaje ryzyka wynikające z korzystania z instrumentów finansowych:

b.1) Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Grupa Kapitałowa poniesie straty finansowe. Grupa stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy. Grupa zawiera transakcje wyłącznie z takimi jednostkami, których ocena jest możliwa na podstawie raportów handlowych zakupionych z wyspecjalizowanej wywiadowni gospodarczej.

W przypadku kontrahentów zagranicznych Grupa Kapitałowa ubezpiecza należności. W przypadku braku możliwości ubezpieczenia należności, sprzedaż dokonywana jest na zasadzie przedpłat lub na podstawie akredytywy otwartej przez kontrahenta na rzecz spółek z Grupy.

W Grupie nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego.

b.2) Ryzyko płynności

Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem płynności spoczywa na Zarządzie Jednostki dominującej, który opracował system zarządzania tym ryzykiem dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi Grupy Kapitałowej oraz zaspokojenia wymagań zarządzania płynnością. Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału zapasowego, wykorzystując oferty usług bankowych i rezerwowe linie kredytowe, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz dopasowując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

	Stan na dzień 31.12.2014 (tys. PLN)	Stan na dzień 31.12.2013 dane przekształcone (tys. PLN)
Zobowiązania finansowe :	169 446,8	135 478,0
- kredyty bankowe płatne w okresie:	59 438,5	55 132,9
<i>do jednego roku</i>	<i>39 552,8</i>	<i>15 551,8</i>
<i>od roku do 3 lat</i>	<i>19 885,7</i>	<i>39 581,1</i>
- leasing finansowy i faktoring płatny w okresie	22 716,9	21 662,5
<i>do jednego roku</i>	<i>15 783,5</i>	<i>10 875,3</i>
<i>od roku do 3 lat</i>	<i>6 933,4</i>	<i>10 787,2</i>
- zobowiązania z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych	15 070,3	-
<i>do jednego roku</i>	<i>15 070,3</i>	-
<i>od roku do 3 lat</i>	-	-
- zobowiązania handlowe, inwestycyjne oraz inne zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe płatne w okresie:	72 221,1	79 767,7
<i>do jednego roku</i>	<i>60 768,4</i>	<i>71 192,7</i>
<i>od roku do 3 lat</i>	<i>11 452,7</i>	<i>7 575,0</i>
Razem	169 446,8	135 478,0

b.3) Ryzyko rynkowe

Działalność Grupy Kapitałowej wiąże się przede wszystkim z narażeniem na ryzyko finansowe wynikające ze zmian kursów walut oraz stóp procentowych.

b.3.1) Ryzyko kursowe

Grupa zawiera określone transakcje denominowane w walutach obcych. W związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut.

Stopień wrażliwości Grupy na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. 10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego przeznaczonych dla członków naczelnego kierownictwa i odzwierciedlających ocenę zarządu dotyczącą możliwych zmian kursów wymiany walut obcych. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrachunkowego o 10-proc. zmianę kursów.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań pieniężnych Grupy Kapitałowej denominowanych w walutach obcych na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia się następująco:

	Środki pieniężne	Należności	Zobowiązania	Razem w walucie	Wpływ 10% zmiany kursu na wynik brutto oraz kapitał własny (tys. PLN)
Stan na dzień 31.12.2014					
Euro (tys. EUR)	434,9	3 351,5	(7 249,2)	(3 462,8)	(1 922,4)
Dolar USA (tys. USD)	1,3	-	(477,5)	(476,2)	(268,2)
Funt Brytyjski (tys. GBP)	-	111,0	(5,1)	105,9	79,0
Korona Czeska (tys. CZK)	-	958,4	-	958,4	14,6
Forint Węgierski (tys. HUF)	-	9 241,6	-	9 241,6	12,0
Stan na dzień 31.12.2013					
Euro (tys. EUR)	2 109,3	1 980,2	(10 284,4)	(6 194,9)	(2 569,0)
Dolar USA (tys. USD)	1,2	-	(18,0)	(16,8)	(5,1)
Funt Brytyjski (tys. GBP)	7,5	96,6	(3,1)	101,0	50,3
Korona Czeska (tys. CZK)	-	1 036,0	-	1 036,0	15,6
Forint Węgierski (tys. HUF)	-	9 340,7	-	9 340,7	13,1
Funt Szwajcarski (tys. CHF)	-	-	(14,1)	(14,1)	(4,8)

b.3.2) Ryzyko zmian stóp procentowych

Grupa jest narażona na ryzyko stóp procentowych, ponieważ należące do niej podmioty pożyczają środki oprocentowane według stóp zmiennych.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości opartą o stopień narażenia na ryzyko zmiany stóp procentowych. W przypadku zobowiązań kredytowych o oprocentowaniu zmiennym przy założeniu na potrzeby analizy, że kwota zobowiązań kredytowych niespłaconych na koniec okresu sprawozdawczego była na takim samym poziomie przez cały dany rok.

Gdyby stopy procentowe były o 50, 100 lub 150 punktów bazowych wyższe/nizsze, a wszystkie inne warunki zachowałyby stałą wartość to wynik brutto Grupy Kapitałowej oraz kapitał własny za okres zakończony 31 grudnia 2014 oraz 31 grudnia 2013 zwiększyłaby/zmniejszyłaby się odpowiednio o:

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
zadłużenie kredytowe	59 438,5	55 132,9
Wzrost stopy procentowej o 50 punktów bazowych	286,5	304,1
Wzrost stopy procentowej o 100 punktów bazowych	573,0	608,2
Wzrost stopy procentowej o 150 punktów bazowych	859,5	912,4

W 2014 roku zawarto transakcję zabezpieczającą zmienną część stopy procentowej (WIBOR 6M) dotyczącej płatności odsetkowych dla kredytu obrotowego w wysokości 19,5 mln zł. Transakcja zabezpiecza płatności odsetkowe zapadające co pół roku od 31 grudnia 2014. Dla powyższej transakcji stosuje się rachunkowość zabezpieczeń. Efektem wyceny instrumentu zabezpieczającego na dzień 31 grudnia 2014 roku jest kwota dodatnia w wysokości 111,7 tys. zł. ujęta w kapitałach.

c) Aktywa finansowe:

Rodzaj instrumentu finansowego	Stan na dzień 31.12.2014 (tys. PLN)	Stan na dzień 31.12.2013 (tys. PLN)
Należności:	36 744,6	31 325,1
- należności handlowe	36 744,6	31 325,1
Środki pieniężne	6 860,1	12 491,2
Razem	43 604,7	43 816,3

Wyżej wykazane wartości bilansowe odzwierciedlają maksymalne narażenie Grupy Kapitałowej na ryzyko kredytowe.

Wartość bilansowa środków pieniężnych jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów.

Wartość bilansowa należności jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.

d) Zobowiązania finansowe:

Rodzaj instrumentu finansowego	Stan na dzień 31.12.2014 (tys. PLN)	Stan na dzień 31.12.2013 (tys. PLN)
1. Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	153 188,7	135 478,0
- kredyty bankowe	59 438,5	55 132,9
- leasing finansowy i faktoring	22 716,9	21 662,5
- zobowiązania z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych	15 070,3	-
- zobowiązania handlowe i inwestycyjne	55 963,0	58 682,6
Razem	153 188,7	135 478,0
2. Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej	241,4	421,6
- IRS	250,1	361,8
- opcje walutowe	(8,7)	59,8
Razem	241,4	421,6

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu kredytów bankowych, leasingu finansowego oraz faktoringu jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na zmienny charakter ich oprocentowania oparty na stopach rynkowych.

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu obligacji i innych papierów wartościowych wyceniona jest do wartości godziwej wg modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych

Wartość bilansowa zobowiązań handlowych jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.

Instrument finansowy IRS wyceniony jest do wartości godziwej wg modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Opcje walutowe rozliczane przez dostawę waluty wyceniane są do wartości godziwej wg modelu zróżnicowanych cen walut.

Instrumenty finansowe stanowią poziom 3 hierarchii wartości godziwej.

5.26. KONTYNUACJA DZIAŁALNOŚCI I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W latach 2013 - 2014 Grupa Kapitałowa ani poszczególne spółki Grupy Kapitałowej nie zaniechała żadnej działalności, jak również nie przewiduje się takiego zaniechania w okresie następnym.

Zdaniem Zarządu Jednostki dominującej nie istnieje w chwili obecnej zagrożenie zaniechania lub ograniczenia działalności zarówno przez jednostkę dominującą jak i przez jej poszczególne jednostki zależne.

5.27. PONIESIONE I PLANOWANE NAKŁADY INWESTYCYJNE

	31.12.2014 (tys. PLN)	31.12.2013 (tys. PLN)
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne - poniesione	43 829,6	36 104,0

Planowane nakłady inwestycyjne	tys. PLN
Maszyny produkujące patyczki	380,0
Maszyny do produkcji chusteczek	4 626,0
Maszyny do taśmy	592,0
Środki transportu	1 588,0
Sprzęt komputerowy i oprogramowanie	770,0
Pozostałe	2 199,0
Razem	

5.28. PODJĘTE ZOBOWIĄZANIA UMOWNE

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa posiadała podjęte zobowiązania na podstawie podpisanych umów leasingowych, lecz z powodu braku podpisania innych dokumentów jeszcze nie aktywne:

- umowa leasingu finansowego na kwotę 109,4 tys. EUR – wartość w PLN 457,4 tys. na maszynę do rozmięszczania włókniny firmy Ring Roll,

- umowa leasingu operacyjnego na kwotę 551,2 tys. EUR – wartość w PLN 2 293,2 tys. na automatyczną maszynę do owijania Flowpack oraz półautomatyczny system do pakowania case packer do maszyny Futury.

5.29. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE I POZABILANSOWE

5.29.1. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiadała zobowiązań i należności warunkowych.

5.29.2. Postępowanie sporne prowadzone w sprawie Jednostki dominującej

Spór z Dramers S.A.

Jednostka dominująca powołując się na uprawnienia ze wspólnotowych znaków towarowych "Kindii" w dniu 2 marca 2012 r. wystąpiła z pozwem przeciwko Dramers S.A. z siedzibą w Rabowicach („Dramers”) o zaniechanie naruszeń prawa z rejestracji tychże znaków polegających m.in. na umieszczaniu przez Dramers na opakowaniach proszków do prania, żelów do prania i płynów

do płukania tkanin oznaczeń „Kindy” oraz „Kindy Love”. Dramers wniósł o oddalenie powództwa, a także wystąpił przeciwko jednostce dominującej z powództwem wzajemnym o unieważnienie obu znaków towarowych „Kindii”. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo jednostki dominującej oraz oddalił powództwo wzajemne Dramers (powództwo wzajemne przeciwko Harper Hygienics S.A. jest prawomocnie oddalone). Jednostka dominująca wniosła apelację w zakresie powództwa głównego (o zaniechanie naruszeń), która została oddalona. W dniu 16 grudnia 2013 r. jednostka dominująca wniosła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. W dniu 11 lutego 2015 r. Sąd Najwyższy rozpoznał skargę kasacyjną Harper Hygienics S.A., uwzględnił ją i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w Warszawie. Z ustnego uzasadnienia wynika, że SN uznał za zasadne twierdzenia Harper Hygienics S.A. zarówno jeśli chodzi o naruszenie wspólnotowego znaku towarowego „Kindii”, ale też przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. W chwili obecnej nie zostało jeszcze doręczone pisemne uzasadnienie wyroku.

Spory z Clinique Laboratories, Inc.

a) W latach 2009 oraz 2010 zostały złożone wnioski o rejestrację wspólnotowych znaków towarowych „Cleanic Natural Beauty”, „Cleanic Intimate” oraz „Cleanic Kindii”. We wszystkich tych sprawach opozycję zgłosiła spółka Clinique Laboratories, LLC („Clinique Laboratories”). Urząd ds. Harmonizacji Rynku Wewnętrzny (OHIM) odmówił dokonania rejestracji tychże oznaczeń stwierdzając m.in., że zgłoszone oznaczenia są podobne do wspólnotowych znaków towarowych zawierających słowo „Clinique” zarejestrowanych na rzecz Clinique Laboratories. Spółka zaskarżyła wszystkie trzy odmowne decyzje wydane w drugiej instancji w roku 2012 oraz 2013 przez Izbę Odwoławczą OHIM do Sądu Unii Europejskiej w Luksemburgu. Rozprawa przed Sądem Unii Europejskiej w Luksemburgu dotycząca w/w oznaczeń odbyła się 20 listopada 2014 r., a do dnia sporządzenia sprawozdania nie wydano rozstrzygnięcia.

b) Clinique Laboratories złożyła do Urzędu Patentowego RP (UPRP) dwa odrębne wnioski, w których domagała się stwierdzenia wygaśnięcia znaku towarowego „Cleanic” (R 95489) w części dotyczącej towarów z klasy 03: produkty kosmetyczne z wyłączeniem „chusteczek nasączonych płynami kosmetycznymi, wacików, płatków kosmetycznych, patyczków z watą do celów kosmetycznych i waty do celów kosmetycznych” z powodu nieużywania znaku „Cleanic” dla produktów kosmetycznych innych niż wyżej wymienione. W pierwszej z tych spraw Urząd Patentowy decyzją z dnia 15 września 2011 r. orzekł o częściowym wygaszeniu znaku towarowego Cleanic (R-95489) zgodnie z w/w żądaniem. Decyzja ta jest ostateczna. W związku z wydaniem tejże decyzji UPRP umorzył drugie (wszczęte później) postępowanie, tożsame przedmiotowo. Z decyzją o umorzeniu tegoż postępowania wydaną przez UPRP w dnia 25 marca 2013 r. nie zgodził się Clinique Laboratories, który w dniu 29 sierpnia 2013 r. złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Skarga ta została oddalona w dniu 13 maja 2014 r.

Należy zaznaczyć, że Grupa używa szeregu oznaczeń zawierających słowo „Cleanic” w różnych postaciach, a opisane powyżej stwierdzenie częściowego wygaśnięcia znaku towarowego „Cleanic” (R 95489) pozostaje bez wpływu na bieżącą działalność operacyjną Grupy.

W kontekście obecnego stanu sporów należy wyjaśnić, że UPRP w dwóch decyzjach z dnia 27 października 2010 r. dotyczących wniosku Clinique Laboratories o unieważnienie polskich znaków towarowych „Cleanic” (R-170657) oraz „Cleanic dzidzius” (R-169920) uznał, że obydwa te znaki nie są podobne od znaków zawierających słowo „Clinique” i sprzeciwy Clinique Laboratories oddalił. Skargi Clinique Laboratories na obydwa te decyzje UPRP zostały prawomocnie oddalone przez WSA. Z kolei Izba Odwoławcza OHIM decyzją z dnia 10 października 2012 r. prawomocnie stwierdziła unieważnienie wspólnotowego znaku towarowego „Cleanic baby” stwierdzając występowanie podobieństwa oznaczeń stron.

Spór z Przedsiębiorstwem Chemii Gospodarczej „Pollena” S.A.

UPRP zarejestrował znak towarowy „Cleanic dzidzius” (R-169920). Przedsiębiorstwo Chemii Gospodarczej „Pollena” S.A. z siedzibą w Ostrzeszowie („Pollena”), powołując się na prawa z rejestracji znaku towarowego „Dzidzius”, zgłosiła sprzeciw w zakresie udzielenia prawa ochronnego na tenże znak towarowy w klasie 03, w zakresie chusteczek nasączonych płynami kosmetycznymi. Wobec oddalenia sprzeciwu Polleny decyzją z dnia 20 października 2010 r. spółka ta złożyła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, która została oddalona, a następnie skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. NSA uchylił wyrok WSA stwierdzając błąd w postaci braku rozpatrzenia jednego z zarzutów podnoszonych przez Pollenę. Jednocześnie NSA stwierdził, że słowo „dzidzius” pełni

Grupa Kapitałowa Harper Hygienics S.A.

w znaku towarowym „Cleanic dzidzius” funkcję informacyjną i nie zachodzi prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd odbiorców przeciwstawionych znaków towarowych. WSA w dniu 23 maja 2014 r. ponownie oddalił skargę Polleny jako pozbawioną podstaw. Pollena zaskarżyła wyrok do NSA (termin rozpoznania sprawy nie został jeszcze wyznaczony)

Spór z Ece Tekstil San. Ve Tic. A.Ş.

Jednostka dominująca, nie mogąc wyegzekwować odpowiedniej jakości zakupionego towaru od swojego dostawcy - Ece Tekstil San. Ve Tic. A.Ş z siedzibą w Turcji weszła z nim w spór wytaczając powództwo o zapłatę kwoty 268 tys. euro przed Sądem w Mersinie w Turcji. Sprawa jest w toku. Kolejny termin został wyznaczony na 24.03.2015 r.

Poza wyżej wymienionymi sporami względem Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. w 2014 roku nie toczyły się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego ani organami administracji publicznej postępowania dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Grupy, których pojedyncza lub łączna wartość stanowi, co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy Kapitałowej Harper Hygienics S.A. Takie postępowania nie zostały także wszczęte do dnia publikacji raportu.

5.30. OBCIĄŻENIA NA MAJĄTKU

Obciążenia na majątku przedstawione zostały w nocie nr 5.20.

5.31. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje z jednostkami powiązаныmi dokonywane są na warunkach rynkowych.

Transakcje z członkami Zarządu Jednostki dominującej, ich partnerami życiowymi, dziećmi, dziećmi partnera życiowego i osobami pozostającymi na ich utrzymaniu lub osobami pozostającymi na utrzymaniu ich partnerów życiowych

Wynagrodzenia wypłacone Zarządowi i Radzie Nadzorczej Jednostki dominującej oraz pozostałe świadczenia na rzecz Zarządu wyniosły:

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	3 366,0	3 310,0
Koszty programów motywacyjnych	368,0	368,0
Razem	3 734,0	3 678,0

Łączne krótkoterminowe świadczenia pracownicze przedstawione powyżej, dotyczą wynagrodzenia z tytułu stosunku pracy i pełnionych funkcji i obejmują:

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Zarząd Jednostki dominującej	3 086,0	3 030,0
Rada Nadzorcza Jednostki dominującej	648,0	648,0
Razem	3 734,0	3 678,0

Skład Zarządu Jednostki dominującej został zaprezentowany w punkcie 5.1.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Członkowie Zarządu Jednostki dominującej objęci zostali programem motywacyjnym. Szczegóły programu są opisane w nocie nr 5.18.3 dotyczącej wyceny programów motywacyjnych.

W okresach 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiły inne niż opisane powyżej istotne transakcje z członkami Zarządu, ich małżonkami, dziećmi, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami.

5.32. UZGODNIENIE WYBRANYCH POZYCJI SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

a) Zysk z działalności inwestycyjnej

	Rok 2014 (tvs. PLN)	Rok 2013 (tvs. PLN)
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	(181,3)	(29,1)
Razem	(181,3)	(29,1)

b) Odsetki dotyczące działalności finansowej i inwestycyjnej

	Rok 2014 (tvs. PLN)	Rok 2013 (tvs. PLN)
Odsetki otrzymane	(80,2)	(63,2)
Odsetki zapłacone	2 545,4	3 125,2
Razem	2 465,2	3 062,0

c) (Zyski) / straty z tyt. różnic kursowych

	Rok 2014 (tvs. PLN)	Rok 2013 (tvs. PLN)
Różnice kursowe od kredytów	-	72,8
Różnice kursowe z wyceny instrumentów pochodnych	(68,4)	(89,7)
Różnice kursowe od leasingów	139,1	-
Razem	70,7	(16,9)

d) Zmiana stanu rozrachunków, rezerw i rozliczeń międzyokresowych

	Rok 2014 (tvs. PLN)	Rok 2013 (tvs. PLN)
Zmiana stanu należności	(3 627,0)	7 220,5
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem zobowiązań inwestycyjnych	13 822,8	(9 946,9)
Zmiana stanu rezerwy na premię uznaniową	-	(235,0)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(5 630,8)	8 344,4
Razem	4 565,0	5 383,0

e) Inne korekty

	Rok 2014 (tys. PLN)	Rok 2013 (tys. PLN)
Zmiana stanu wg sprawozdania z sytuacji finansowej		
Wycena programów motywacyjnych odniesiona na kapitał	368,0	368,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(199,7)	590,6
Zmiana stanu wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	168,3	958,6

5.33. ISTOTNE ZDARZENIA PO DACIE BILANSOWEJ

Po dacie bilansowej nie wystąpiły żadne istotne zdarzenia, które miałyby wpływ na powyższe prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

5.34. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Jednostki dominującej w dniu 18 marca 2014 roku.

Sporządziła:

Podpisy Członków Zarządu

Zgodnie podpisano:

_____	_____	_____
Robert Neymann	Agnieszka Masłowska	Rafał Walendzik
Prezes Zarządu	Członek Zarządu	Członek Zarządu